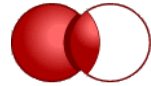


**BOSNA I HERCEGOVINA  
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE  
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH  
SARAJEVO**



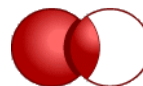
Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**UR: 26-05, 31-05/07**

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA  
na dan 31.12 2006. godine**

**RUDNIK MRKOG UGLJA «KAKANJ» d.o.o. KAKANJ**

**Sarajevo, decembar 2007. godine**



**PARLAMENTARNOJ KOMISIJI ODGOVORNOJ ZA REVIZIJU**  
**VLADI FEDERACIJE BiH**  
**PREDSJEDNIKU FEDERACIJE BiH**  
**FEDERALNOM MINISTARSTVU ENERGIJE, RUDARSTVA I INDUSTRIJE**  
**NADZORNOM ODBORU RUDNIKA MRKOG UGLJA «KAKANJ» d.o.o. KAKANJ**  
**UPRAVI RUDNIKA MRKOG UGLJA «KAKANJ» d.o.o. KAKANJ**

**NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE**

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Rudnika mrkog uglja «Kakanj» d.o.o. Kakanj (u daljem tekstu – Društvo), i to Bilansa stanja na dan 31.12.2006. godine, te povezanih Bilansa uspjeha, Izvještaja o novčanim tokovima i Izvještaja o promjenama u kapitalu, prikazanih na stranicama od 1 do 4. Za ove izvještaje odgovorna je Uprava Društva. Naša odgovornost svodi se na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije, o čemu je konstatovano na stranicama od 5 do 22.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja, u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji BiH («Sl.novine FBiH»br: 22/06), međunarodnim INTOSAI standardima o reviziji i revizorskim standardima Međunarodne federacije računovođa. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da ista pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka, kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija je obuhvatila i procjenu primjenjenih računovodstvenih načela i vlastitih računovodstvenih politika, ocjenu primjene ostalih važećih propisa i značajnih procjena Uprave, kao i cjelokupne prezentacije finansijskih izvještaja. Vjerujemo da je provedena revizija pouzdani osnov za izražavanje našeg mišljenja.
3. Provedenom revizijom utvrdili smo da:
  - nakon početnog priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme u vrijednosti od 93.902.958 KM, u okviru koje su iskazani i stanovi, u vrijednosti od 5.053.346 KM, a koji se prema važećim propisima o privatizaciji iskazuju u Neutralnom podbilansu, Društvo nije procjenjivalo postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena njihove nadoknadive vrijednosti, kako nalaže Međunarodni računovodstveni standard 36 – Umanjenje imovine, a u vezi sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, zbog čega može doći do značajnog odstupanja njihove vrijednosti od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima na datum bilansa, o čemu je šire pojašnjeno u tački 5.3. izvještaja;
  - u okviru potraživanja iskazana su potraživanja od radnika za manjkove u iznosu od 284.267 KM, iako je Društvo po konačnoj sudskoj presudi izgubilo predmetni spor, kao i potraživanja po osnovu prodaje u iznosu od 703.889 KM čiji je rok naplate istekao prije godinu dana, za koja nije vršena procjena njihove naplativosti, iako je računovodstvenim politikama, u skladu sa općeprihvaćenim računovodstvenim načelima uređeno da se neizvjesna naplata potraživanja koriguje na teret prihoda, što je pojašnjeno u tački 5.5. izvještaja;

- manje su iskazane obaveze prema dobavljačima za 454.574 KM, kao posljedica napravnog knjiženja uplata iz ranijih godina po različitim osnovama, o čemu ne postoji odgovarajuća dokumentacija. Ovakvim računovodstvenim postupcima, manje su iskazani i troškovi poslovanja u pripadajućim obračunskim periodima, o čemu smo pojasnili u tački 5.8. izvještaja;
  - prilikom provođenja javnih nabavki nisu dosljedno i u potpunosti ispoštovani postupci i procedure propisani važećim propisima o javnim nabavkama. Objavljeni su javni pozivi i provedeni postupci, ali su dobavljači izabrani uz pogrešnu primjenu kvalifikacionih kriterija i kriterija dodjele ugovora iz Zakona o javnim nabavkama BiH, što je pojašnjeno u tački 5.12. izvještaja.
4. Po našem mišljenju, osim za efekte navedene u tački 3, finansijski izvještaji RMU «Kakanj» d.o.o. Kakanj daju istinit i fer pregled u svim značajnim aspektima o položaju i finansijskim rezultatima poslovanja za godinu koja je završila 31.12.2006.
5. Bez dalje kvalifikacije skrećemo pažnju i na slijedeće:
- kao dugoročna potraživanja vode se potraživanja od organizacionih dijelova ranijeg jedinstvenog preduzeća, preuzeta po diobenom bilansu iz 1999. godine, u iznosu od 9.163.079 KM, o čemu je aktivnosti vodilo nadležno resorno Federalno ministarstvo energetike, rudarstva i industrije. Iako je od izvršene podjele jedinstvenog preduzeća proteklo više od sedam godina, potraživanja nisu naplaćena, niti su od strane Društva poduzimane radnje za njihovu naplatu, obzirom da je resorno Ministarstvo od Nadzornih odbora pismeno zatražilo da se navedena potraživanja prolongiraju do 01.01.2010. godine, o čemu je prezentirana dokumentacija. Razlog za prolongiranje novog roka je što navedeni dužnici nisu stekli uslove za izmirenje preuzetih obaveza, radi čega je krajem 2006. godine potpisan Sporazum kojim je prihvaćen moratorijum na ova potraživanja, što je pojašnjeno u tački 5.3. izvještaja;
  - po osnovu ispostavljenih internih faktura u iznosu od 2.833.454 KM, uvećani su prihodi i rashodi obračunskog perioda, što nije imalo uticaja na poslovni rezultat, ali nije skladu sa općeprihvaćenim računovodstvenim pravilima, Okvirom i MRS 18 – Prihodi, o čemu je šire pojašnjeno u tački 5.9. izvještaja;
  - Društvo vodi sudski spor u vezi načina izmirenja poreza i dopinosa iz ranijeg perioda, u ukupnom iznosu od 5.222.701 KM, utvrđen od strane nadležnih organa, koji do kraja predmetne revizije nije okončan, niti je po tom osnovu vršeno rezervisanje, o čemu je pojašnjeno u tački 5.11. izvještaja.

**Zamjenik generalnog revizora**

**Branko Kolobarić, dipl.oec.**

**Generalni revizor**

**mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.**

**BILANS STANJA**  
na dan 31.12.2006. godine

O p i s	2006.	2005.
<b>STALNA SREDSTVA</b>	<b>104.608.058</b>	<b>105.958.274</b>
<b>Stalna nematerijalna sredstva</b>	<b>62.621</b>	<b>1.657</b>
Računarski programi – software	32.977	1.657
Avansi za stalna nematerijalna sredstva	29.644	0
<b>Nekretnine, postrojenja i oprema</b>	<b>93.717.413</b>	<b>94.670.019</b>
Zemljišta	58.613.284	58.613.284
Građevinski objekti	9.446.423	10.033.277
Postrojenja i oprema	6.363.643	5.888.035
Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	14.787.821	14.220.002
Stambene zgrade i stanovi	4.506.242	5.915.421
<b>Ostala stalna materijalna sredstva</b>	<b>18.264</b>	<b>18.348</b>
<b>Dugoročna finansijska ulaganja i zajmovi</b>	<b>249.244</b>	<b>384.554</b>
Dati zajmovi, depoziti i kaucije	119.384	254.694
Ostala dugoročna ulaganja	129.860	129.860
<b>Dugoročna potraživanja</b>	<b>9.163.079</b>	<b>9.163.079</b>
Dugoročna potraživanja od drugih lica	9.163.079	9.163.079
<b>Dugoročna razgraničenja</b>	<b>1.230.156</b>	<b>1.569.332</b>
<b>TEKUĆA SREDSTVA</b>	<b>14.841.882</b>	<b>13.781.722</b>
<b>Zalihe</b>	<b>5.276.848</b>	<b>6.424.522</b>
Zalihe sirovina i mater., rezervnih dijelova i sitnog invent.	5.276.848	5.518.946
Proizvodi	0	905.576
Kupci	7.568.103	5.287.836
Druga kratkoročna potraživanja	1.099.749	1.030.957
Žiro i tekući računi	8.347	63.580
Devizni računi	3.876	6.282
Blagajna	18.804	44.584
Oročeni depoziti	576.901	572.500
<b>Aktivna vremenska razgraničenja</b>	<b>289.253</b>	<b>351.461</b>
<b>SREDSTVA (IMOVINA) – UKUPNO (AKTIVA)</b>	<b>119.449.940</b>	<b>119.739.996</b>
Vanbilansna evidencija	994.371	1.123.491
<b>KAPITAL</b>	<b>50.870.394</b>	<b>51.736.008</b>
Upisani capital	4.252.880	5.571.365
Revalorizacione i prenesene reserve	53.722.117	53.722.117
Akumulirana dobit	452.871	16.536
Akumularini gubitak	7.557.474	7.574.010
<b>Dugoročne obaveze</b>	<b>30.336.926</b>	<b>31.842.920</b>
Dugoročni krediti	29.497.316	31.003.310
Ostale dugoročne finansijske obaveze	839.610	839.610
<b>Dugoročna razgraničenja i rezervisanja</b>	<b>1.455.868</b>	<b>1.756.256</b>
Druga dugoročna razgraničenja	1.455.868	1.756.256
<b>Kratkoročne obaveze</b>	<b>36.786.752</b>	<b>34.404.812</b>
Kratkoročni krediti	1.492.802	543.583
Tekući dio dugoročnih finansijskih obaveza	2.298.665	2.341.726
Obaveze prema dobavljačima	9.980.530	9.786.912
Obaveze za PDV	734.507	0
Obaveze za poreze i doprinose	18.283.325	18.035.338
Druge kratkoročne obaveze	3.486.075	2.972.056
<b>Pasivna vremenska razgraničenja</b>	<b>510.848</b>	<b>725.197</b>
<b>KAPITAL I OBAVEZE – UKUPNO (PASIVA)</b>	<b>119.449.940</b>	<b>119.739.996</b>
Vanbilansna evidencija	994.371	1.123.491

**BILANS USPJEHA**  
**za godinu koja je završila 31.12.2006.**

O p i s	31.12.2006.	31.12.2005.
Prihodi od prodaje	58.941.004	49.638.893
Troškovi prodaje	47.730.613	43.797.806
Usklađivanje vrijednosti zaliha		
<b>Bruto dobit</b>	<b>11.210.391</b>	<b>5.841.087</b>
Troškovi distribucije	228.759	508.568
Troškovi uprave i administracije	6.492.918	6.164.981
Drugi operativni rashodi	4.171.237	3.320.055
<b>Dobit od operativnih aktivnosti</b>	<b>317.477</b>	
<b>Gubitak od operativnih aktivnosti</b>		<b>4.152.517</b>
Prihodi od financiranja	1.298.970	510.180
Dobici od prodaje stalne imovine	32.610	42.879
Ostali prihodi	381.960	2.082.637
Rashodi po osnovu kamata	143.346	105.117
Drugi finansijski rashodi	1.452	643.472
Gubici od prodaje stalne imovine	58.944	144.600
Ostali rashodi	1.374.404	1.495.079
<b>Dobit prije poreza</b>	<b>452.871</b>	
<b>Gubitak prije poreza</b>		<b>3.905.089</b>

Set finansijskih izvještaja potpisan je od strane ovlaštenih osoba. Finansijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje. Isti su usvojeni od strane Nadzornog odbora na sjednici održanoj 27.03.2007. godine. Odluku o usvajanju finansijskih izvještaja donijela je i Skupština Društva na sjednici održanoj 27.06.2007. godine.

**IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKIM TOKOVIMA  
za 2006. godinu, zaključno sa 31.12.2006.**

O p i s	Oznaka	IZNOS tekuća godina	IZNOS prethodna godina
<b>Gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti</b>			
1. Neto dobitak	+ (-)	<b>452.871</b>	<b>(3.905.089)</b>
Usklađivanje za:			
2. Amortizacija/vrijednost usklađivanja nematerijalnih sredstava	+	3.326	737
3. Gubici (dobici) od otuđenja nematerijalnih sredstava	+ (-)		
4. Amortizacija/vrijednost usklađivanja materijalnih sredstava	+	1.912.704	2.667.237
5. Gubici (dobici) od otuđenja materijalnih sredstava	+ (-)	23.425	102.316
6. Usklađivanja po osnovu finansijskih stalnih sredstava	+ (-)	339.176	(1.378.214)
7. Nerealizovani rashodi (prihodi) kod razmjene valuta na tržištu	+ (-)	(1.248.326)	
8. <b>Svega 2 do 7</b>		<b>1.030.305</b>	<b>1.392.076</b>
9. Smanjenje (povećanje) zaliha	+ (-)	1.147.674	(2.792.854)
10. Smanjenje (povećanje) potraživanja od prodaje	+ (-)	(2.280.267)	(387.534)
11. Smanjenje (povećanje) drugih potraživanja	+ (-)	(68.791)	
12. Smanjenje (povećanje) aktivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	62.207	(224.072)
13. Povećanje (smanjenje) obaveza prema dobavljačima	+ (-)	163.973	2.143.194
14. Povećanje (smanjenje) drugih obaveza	+ (-)	1.501.664	1.075.958
15. Povećanje (smanjenje) pasivnih vremenskih razgraničenja	+ (-)	(573.762)	1.365.479
16. <b>Svega 7 do 15</b>		<b>(47.302)</b>	<b>1.180.171</b>
<b>17. A. Neto novčani tok od poslovnih aktivnosti (1+8+16)</b>		<b>1.435.874</b>	<b>(1.332.842)</b>
<b>Gotovinski tok od ulagačkih aktivnosti</b>			
18. Nabavka (prodaja) stalnih nematerijalnih sredstava	- (+)		
19. Nabavka (prodaja) stalnih materijalnih sredstava	- (+)	2.352.565	1.964.505
20. Sticanje (otuđenje) udjela u ovisnim društvima	- (+)		
21. Sticanje (otuđenje) udjela u pridruženim društvima	- (+)		
22. Dati zajmovi (povrat zajmova) pravnim licima u grupi	- (+)		
23. Dati zajmovi (povrat zajmova) drugim povezanim pravn.licima	- (+)	(135.310)	(208.181)
24. Sticanje (otuđenje) drugih ulaganja	-(+)		
25. Dati zajmovi (povrat zajmova) drugim pravnim licima	- (+)		
26. Ostali novčani tokovi od ulagačkih aktivnosti	- (+)		
<b>27. B. Neto novčani tok od ulagačkih aktivnosti (18 do 26)</b>	- (+)	<b>2.217.255</b>	<b>1.756.324</b>
<b>Novačni tok od finansijskih aktivnosti</b>			
28. Primici od izdav.dionica i ost.oblika form.i povećanja kapitala	+		
29. Otkup (iskup) dionica i ostalih oblika kapitala	-		
30. Nabavka (prodaja) vlastitih dionica	- (+)		
31. Primljena - pozajmljena sredstva	+	5.600.000	5.175.228
32. Povrat pozajmljenih sredstava	-	4.897.636	2.175.089
33. Ostali novčani tokovi od finansijskih aktivnosti	- (+)		
<b>34. C. Neto novčani tok od finansijskih aktivnosti (28 do 33)</b>		<b>702.364</b>	<b>3.000.139</b>
<b>35. Neto povećanje (smanjenje) novca na rač. i u bl. ( A+B+C)</b>	+ (-)	<b>(79.017)</b>	<b>(89.027)</b>
36. Početno stanje novca na računu i u blagajni		686.946	775.973
37. Konačno stanje novca na računu i u blagajni		607.929	686.946
<b>38. Neto povećanje (smanjenje) novca na rač. i u blag. (37-36)</b>	+ (-)	<b>(79.017)</b>	<b>(89.027)</b>

Set finansijskih izvještaja potpisan je od strane ovlaštenih osoba. Finansijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje. Isti su usvojeni od strane Nadzornog odbora na sjednici održanoj 27.03.2007. godine. Odluku o usvajanju finansijskih izvještaja donijela je i Skupština Društva na sjednici održanoj 27.06.2007. godine.

**IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU**  
za godinu koja je završila 31.12.2006. godine

O p i s	Upisani vlasn. kapital	Revalorizacione rezerve	Akumulirana Neraspor.dobit/ nepokr. gubitak	UKUPNO
<b>Stanje na dan 31.12.2004.</b>	<b>5.714.529</b>	<b>53.722.117</b>	<b>(3.652.385)</b>	<b>55.784.261</b>
Učinci revalorizacije				
Revalorizacija stalnih sredstava				
Neto dobit/ gubitak razdoblja			(3.905.089)	(3.905.089)
Raspored dobiti/(gubitka				
Drugi oblici poveć.ili smanj.osn.kapitala	(143.164)			(143.164)
<b>Stanje na dan 31.12.2005.</b>	<b>5.571.365</b>	<b>53.722.117</b>	<b>(7.557.474)</b>	<b>51.736.008</b>
Izdavanje dionica i ost.pov.kap.				
Revalorizacija stalnih sredstava				
Ostali dobiti razdoblja koji nisu iskazani u bilansu uspjeha				
Neto dobit razdoblja			452.871	
Neto gubitak razdoblja				
Raspored dobiti				
Raspored gubitka				
Objavljene dividende i drugi oblici raspodj.dobiti i pokr.gubit.				
Emisija dioničk.kapitala i drugi oblici poveć.ili smanj.osn.kapit.	(1.318.485)			(1.318.485)
<b>Stanje na dan 31.12.2006.</b>	<b>4.252.880</b>	<b>53.722.117</b>	<b>(7.104.603)</b>	<b>50.870.394</b>

Set finansijskih izvještaja potpisan je od strane ovlaštenih osoba. Finansijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje. Isti su usvojeni od strane Nadzornog odbora na sjednici održanoj 27.03.2007. godine. Odluku o usvajanju finansijskih izvještaja donijela je i Skupština Društva na sjednici održanoj 27.06.2007. godine.

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA  
Rudnika mrkog uglja «Kakanj» d.o.o. Kakanj  
za 2006. godinu**

## **1. OPĆI PODACI**

Rudnik Kakanj osnovan je 1902. godine. U sadašnjem organizacionom obliku egzistira od 1999. godine. Nakon izvršene podjele preduzeća «Rudnici uglja Srednja Bosna», Rješenjem Kantonalnog suda u Zenici, broj: U/I-484/99, 27.05.1999. godine, Rudnik mrkog uglja «Kakanj» registrovan je kao društvo sa ograničenom odgovornošću.

Skraćeni naziv pravnog subjekta je: RMU «Kakanj» d.o.o. Kakanj (u daljem tekstu – Društvo).

Osnovna djelatnost Društva je vađenje i briketiranje mrkog uglja i njegova prodaja. Društvo je registrovano i za vađenje kamena, šljunka i pijeska, proizvodnju različite vrste opreme i alata, trgovinu na veliko i malo različitim vrstama proizvoda i posredništvo, kao i za obavljanje ostalih djelatnosti prema Odluci o standardnoj klasifikaciji djelatnosti u Federaciji BiH, što je regulisano Statutom.

Društvo posluje kao jedinstven pravni subjekt. Unutrašnja organizacija uređana je Statutom i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka, kojim je pored ostalog uređena i organizaciona šema. Dijelovi Društva organizovani su u pogone i ekonomske jedinice, i to:

- tri proizvodna pogona: «Stara jama», «Haljinići» i PK «Vrtlište»;
- dva uslužna pogona: «Separacija» i «Održavanje» i
- tri ekonomske jedinice: «Stručne službe», «Društveni standard» i «Rudstan».

U pogonima i ekonomskim jedinicama organizovani su sektori, službe, grupe i radne jedinice.

Pogoni su organizovani sa osnovnim zadatkom da ostvaruju proizvodnju i preradu uglja i predstavljaju proizvodnu cjelinu. U okviru pogona «Stara jama» djeluje posebna radna jedinica «Izgradnja hidrauličnih objekata». Ekonomske jedinice obavljaju uslužne djelatnosti koje su u funkciji ostvarivanja osnovne djelatnosti. Ekonomska jedinica «Stručne službe» - Direkcija obavlja uslužnu djelatnost koja se sastoji od administrativno tehničkih i finansijskih poslova i ista je organizovana po sektorima i službama.

Sjedište Društva je u Kakanju, u ulici Alije Izetbegovića broj 17.

Na dan 31.12.2006. godine, u Društvu je bilo zaposleno 2.221 radnika.

## **2. CILJ I OBIM REVIZIJE**

Cilj naše revizije je da se na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji pripremljeni u svakom značajnom pogledu u skladu sa primjenjivim okvirom izvještavanja, kao i važećoj zakonskoj regulativi, jesu li tačno, realno i objektivno iskazani prihodi, rashodi, sredstva, obaveze i kapital, jesu li provedene sve potrebne procedure u vezi trošenja sredstava i da li je Federacija BiH, kao osnivač, o svemu pravovremeno obaviještena.

Cilj revizije je i izražavanje mišljenja o osnovanosti, dokumentiranosti i transparentnosti trošenja sredstava u okviru propisanih i datih ovlaštenja, kao i ocjena računovodstvenog sistema i sistema internih kontrola uspostavljenih od strane Uprave, sposobnih da zaštite imovinu kao i sposobnost istih da otkrivaju i spriječavaju značajno pogrešna prikazivanja u finansijskim izvještajima. Poseban naglasak dat je na ocjenu adekvatnosti poduzetih mjera od strane Uprave u provođenju i postizanju postavljenih ciljeva.

Zbog ograničenja vremena i resursa, revizijom nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja, niti smo ispitivali sve transakcije. Sistemom uzorka ispitivali smo planirane procese vezane za osnivanje, zakonsku usklađenost, upravljanje i rukovođenje, značajnija sredstva i obaveze, kapital, prihode i karakteristične rashode i troškove poslovanja, kao i procedure javnih nabavki.

Revizija je takođe uključila i davanje preporuka za daljnji rad sa posebnim naglaskom na što efikasnije i ekonomičnije poslovanje, racionalno korištenje sredstava i zaštitu imovine.

Svi iznosi u izvještaju iskazani su u KM.



### 3. OSVRT NA PRETHODNU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH po prvi put provodi reviziju finansijskih izvještaja Rudnika mrkog uglja «Kakanj» d.o.o. Kakanj i usklađenosti iskazanih iznosa u izvještajima sa važećim propisima. Revizija finansijskih izvještaja za 2006. godinu obavljena je od strane vanjskog revizora i o istima je dato pozitivno mišljenje.

### 4. REZIME

RMU «Kakanj» kao društvo sa ograničenom odgovornošću posluje od 1999. godine, nakon izvršene podjele ranijeg jedinstvenog preduzeća «Rudnici uglja Srednja Bosna».

Društvo, kao i ostali rudnici u Federaciji BiH, posluju u dosta složenim uslovima, koje u najznačajnijem dijelu karakterišu nedovoljna tehnička opremljenost i zapošljavanje znatno većeg broja radnika od optimalno potrebnog. Proizvodnja je uglavnom vezana za potrebe JP Elektroprivreda BiH, radi čega i najveće količine uglja isporučuje Termoelektrani «Kakanj-Ćatići», u skladu sa energetske potrebama Federacije BiH, po cijenama koje utvrđuje Vlada FBiH.

Radi poboljšanja uslova i prevazilaženja stanja u kojima se rudnici nalaze, nadležno resorno Ministarstvo je 2004. godine donijelo Akcioni plan prestrukturiranja i modernizacije rudnika uglja u Federaciji BiH, čijom bi realizacijom rudnici obezbjedili opstanak na tržištu. U dosadašnjem periodu niko od nosioca aktivnosti nije u potpunosti realizovao planirane aktivnosti.

Društvo nije u potpunosti postupilo prema Zakonu o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH i općeprihvaćenim računovodstvenim pravilima, jer elemente finansijskih izvještaja nije priznalo prema zahtjevima iz istih. Nakon početnog priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme u vrijednosti od 93.902.958 KM, Društvo nije procjenjivalo postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena njihove nadoknadive vrijednosti, kako nalaže Međunarodni računovodstveni standard 36 – Umanjenje imovine, a u vezi sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema. U okviru ove imovine iskazani su i stanovi, u vrijednosti od 5.053.346 KM, koji se prema važećim propisima o privatizaciji iskazuju u Neutralnom podbilansu. Zbog navedenog, može doći do značajnog odstupanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima.

Kao dugoročna potraživanja vode se potraživanja od organizacionih jedinica ranijeg jedinstvenog preduzeća, preuzeta po osnovu diobenog bilansa iz 1999. godine, u iznosu od 9.163.079 KM, o čemu je aktivnosti vodilo nadležno resorno Ministarstvo. Iako je od izvršene podjele jedinstvenog preduzeća proteklo više od sedam godina, potraživanja nisu naplaćena, niti su od strane Društva poduzimane radnje za naplatu, obzirom da je resorno Ministarstvo od Nadzornih odbora istih preduzeća pismeno zatražilo da se navedena potraživanja prolongiraju do 01.01.2010. godine. Razlog za prolongiranje novog roka je što navedeni dužnici nisu stekli uslove za izmirenje preuzetih obaveza, radi čega je krajem 2006. godine potpisan Sporazum kojim je prihvaćen moratorijum na ova potraživanja.

U okviru potraživanja iskazana su potraživanja od radnika za manjkove u iznosu od 284.267 KM, iako su ista po konačnoj sudskoj presudi za Društvo izgubljena. Isto tako, iskazana su i potraživanja po osnovu prodaje u iznosu od 703.889 KM čiji je rok naplate istekao prije godinu dana, a za koja nije vršena procjena naplativnosti, iako je računovodstvenim politikama uređeno da se neizvjesna naplata potraživanja koriguje na teret prihoda.

Manje su iskazane i obaveze prema dobavljačima za 454.574 KM, kao posljedica napravnog knjiženja uplata iz ranijih godina po različitim osnovama, o čemu ne postoji odgovarajuća dokumentacija. Ovakvim računovodstvenim postupcima, manje su iskazani i troškovi poslovanja u pripadajućim obračunskim periodima.

Za iskazane interne prihode u iznosu od 2.833.454 KM uvećani su prihodi i troškovi obračunskog perioda, što nije imalo uticaja na rezultat poslovanja, ali ovako provedeni računovodstveni postupci nisu u skladu sa općeprihvaćenim računovodstvenim pravilima. Prema važećem Okviru za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja i MRS 18 – Prihodi, prihodi se priznaju samo onda kada je vjerovatno da će transakcija biti praćena prilivom ekonomske koristi u pravno lice, što u ovakvim slučajevima svakako nije. I prihodi iz ranijih godina nerealno su uvećani za 72.273 KM, obzirom da se je drobilišno postrojenje u vlastitoj režiji izgrađeno u prethodnom periodu i po tom osnovu nerealno iskazani troškovi ranijeg perioda.

Prilikom provođenja javnih nabavki nisu dosljedno i u potpunosti ispoštovani postupci i procedure propisani važeći propisima o javnim nabavkama. U revidiranoj godini, pogrešno su primjenjivani kvalifikacioni

kriteriji i kriteriji odabira najpovoljnijeg ponuđača, prema kojima je kao najpovoljniji ponuđač mogao biti izabran ponuđač koji je ponudio značajno višu cijenu, pod uslovom da je imao bilo kakvu poslovnu saradnju sa Društvom. Ponuđač koji nije imalo raniju poslovnu saradnju i pored znatno niže ponuđene cijene, nije imao šanse da bude izabran.

## 5. NALAZI I PREPORUKE

### 5.1. Status, uslovi privređivanja i usklađenost poslovanja sa važećim zakonima

Društvo je u 100 % vlasništvu države. Federacija BiH, kao osnivač, nadzor nad poslovanjem ostvaruje putem Vlade, odnosno, resornog, Federalnog ministarstva energetike, rudarstva i industrije (u daljem tekstu – Ministarstvo). Poslovanje svih rudnika u Federaciji, uključujući i Društvo obavlja se u dosta složenim uslovima koje karakteriše nedovoljna tehnička opremljenost i zapošljavanje znatno većeg broja radnika od optimalno potrebnog. Proizvodnja je uglavnom vezana za potrebe JP Elektroprivreda BiH. Stoga i Društvo najveće količine uglja isporučuju Termoelektrani «Kakanj-Ćatići» (u daljem tekstu – TE «Kakanj»), u skladu sa energetske potrebama Federacije BiH, po cijenama koje utvrđuje Vlada FBiH.

Početak 1999. godine, izvršena je podjela jedinstvenog preduzeća «Rudnici uglja Srednja Bosna» Kakanj na četiri rudnika, i to: RMU «Kakanj» d.o.o. Kakanj, RMU «Breza» d.o.o. Breza, RMU «Zenica» d.o.o. Zenica i RMU «Abid Lolić» Bila. Prema Ugovoru o međusobnim odnosima preduzeća nastalih statusnim promjenama ranijeg preduzeća, Društvo je pravni sljednik dotadašnjeg preduzeća. U postupku izvršenih statusnih promjena, pravni sljednici su diobenim bilansom utvrdili međusobna potraživanja i obaveze. Po tom osnovu, Društvo je u svojim poslovnim knjigama iskazalo značajna potraživanja od ranijih dijelova preduzeća, u ukupnom iznosu od 9.163.079 KM. Ista su utvrđena na bazi internih odnosa između ranijih organizacionih jedinica u okviru jedinstvenog preduzeća. Obzirom da je Društvo imalo najbolju proizvodnju, prema izjavama Uprave, predmetni Ugovor o međusobnim odnosima sačinjen je isključivo da bi se udovoljilo zahtjevu sindikata. Zbog teške situacije u kojoj se pravni sljednici nalaze, uz posredovanje resornog Ministarstva, prolongirano je izmiranje ovih obaveza.

Radi prevazilaženja postojećeg stanja u kojima se rudnici nalaze, nadležno resorno Ministarstvo je 2004. godine donijelo Akcioni plan prestrukturiranja i modernizacije rudnika uglja u Federaciji BiH. Prema istom Planu, realizacijom njegove prve faze u period od 2004. do 2007. godine, proizvodna cijena uglja trebala je da iznosi 4,00 KM/GJ. Sa ovom cijenom, uz ispunjenje ostalih uslova i ciljeva, rudnici u Federaciji BiH (uključujući i Društvo) bi obezbjedili svoj ekonomski opstanak na tržištu. Iako je osnovni cilj implementacije prve faze Akcionog plana bilo dostizanje ekonomski održivije i konkurentnije vlastite proizvodnje uglja u odnosu na ugalj drugih zemalja i ostalih energenata, u dosadašnjem periodu isto nije postignuto. Niko od nosioca aktivnosti (Vlada FBiH, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, JP Elektroprivreda BiH, Rudnici uglja, uključujući i Društvo,) nije u potpunosti realizovao planirane aktivnosti.

Društvo je dostiglo planirani fizički obim proizvodnje, ali nije poboljšalo tehničku opremljenost, niti je smanjilo broj zaposlenih. Pogon «Stara jama» je zatvoren, ali je zbog nepostojanja adekvatnog socijalnog programa i nemogućnosti zbrinjavanja viška radnika preraspoređeno 450 radnika, dok se preostalih 150 namjerava dislocirati na novi pogon «Izgradnja hidrotehničkih objekata».

Društvo svake godine sa JP Elektroprivreda BiH zaključuje tri vrste ugovora, i to: za domaći konzum, izvoz i bilansne viškove. Cijene za sve kategorije utvrđuje Vlada FBiH i na iste Društvo nema nikakvog utjecaja. Odobrena cijena za domaći konzum do septembra 2006. godine iznosila je 4,00 KM/GJ, dok su cijene uglja za ostale kategorije niže. Tako je niža cijena uglja za proizvodnju električne energije koja se po povlaštenoj cijeni prodaje HEP – Elektroprivredi Hrvatske, utvrđena na osnovu međusobnog usklađivanja između dvije elektroprivrede po osnovu izvršenih prijeratnih ulaganja HEP-a u termoelektrane u BiH. Ovakav način obračuna primjenjuje se u zadnjih šest godina. Ugovor pod ovako utvrđenim uslovima ističe 2008. godine.

U septembru 2006. godine, Vlada Federacije BiH donijela je odluku o povećanju cijene uglja za termoelektrane sa 4,00 na 4,50 KM/GJ.

Društvo još uvijek nije u potpunosti implementiralo Zakon o javnim preduzećima u FBiH («Sl. novine Federacije BiH» br: 8/05). Donesen je trogodišnji plan poslovanja, usvojen etički kodeks, imenovan Odbor za reviziju, sistematizovan Odjel za internu reviziju, ali isti nije uspostavljen. Nije imenovan ni direktor Odjela.

Ni Zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, takođe nije u potpunosti primijenjen. Prema istom Zakonu, Društvo je bilo dužno da od 01.01.2006. godine postupi u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (u daljem tekstu – MSFI), uključujući i Međunarodne računovodstvene standarde (u

daljem tekstu – MRS) i da elemente finansijskih izvještaja prizna prema zahtjevima iz standarda, o čemu će se detaljnije obrazložiti i dati preporuke u daljem tekstu nalaza.

## **5.2. Upravljanje, rukovođenje, planiranje i izvještavanje**

### **5.2.1. Upravljanje i rukovođenje**

Prema Statutu, a u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim preduzećima u Federaciji BiH, organi Društva su:

Skupština,  
Nadzorni odbor,  
Uprava (menadžment), kao organi upravljanja i  
Odbor za reviziju, kao poseban organ.

#### **Skupština Društva**

U ime Federacije BiH, vlasnika Društva, ovlaštenja upravljanja državnim kapitalom obavlja Vlada FBiH i resorno Ministarstvo, koje za svaku sjednicu Skupštine svom predstavniku daje punomoć. Skupštini Društva prisustvuju članovi Nadzornog odbora, Uprave i Odbora za reviziju, bez prava odlučivanja. Predsjedavajući Skupštine je predsjednik Nadzornog odbora i isti vodi sjednicu. Skupština radi prema vlastitom Poslovniku.

Prema Statutu Društva, Skupština se mora održati najmanje jednom godišnje, ali se može sazvati i po potrebi, na zahtjev Nadzornog odbora i/ili Uprave. Ista prema propisima usvaja finansijske izvještaje, kao i plan i program rada Društva. Za revidiranu 2006. godinu, Skupština je održana 27.06.2007. godine, kada je usvojen Izvještaj o poslovanju, uključujući finansijske izvještaje sa izvještajem vanjskog revizora.

#### **Nadzorni odbor**

Nadzorni odbor čine predsjednik i četiri člana. Iste je imenovala Skupština Društva na sjednici održanoj 31.03.2004. godine. Sjednice Nadzornog odbora po pravilu se održavaju mjesečno i vode prema Poslovniku.

U izvještajnom periodu održano je 12 sjednica. Pored ostalog, Nadzorni odbor je usvojio izvještaj o poslovanju, Plan poslovanja i Plan javnih nabavki za 2006. godinu, dao saglasnost generalnom direktoru za potpisivanje ugovora u vrijednostima većim od 200.000 KM, ovlaštenja za potpisivanje ugovora o prebivanju obaveza i potraživanja, analizirao stanje aktivnosti u oblasti restrukturiranja, usvajao izvještaje o mjesečnoj proizvodnji i javnim nabavkama, odobravao mjesečne planove, dao saglasnosti za donošenje odluke o odobravanju i uknjižbi založnog prava u korist IKB d.d. Zenica, potpisivanje ugovora i aneksa ugovora o kupoprodaji uglja sa EP BiH, kreditno zaduženje kod IKB Zenica d.d., donošenje odluke o cijeni uglja i uslovima komercijalne prodaje, nastavak aktivnosti u maloj privatizaciji i usvojio inovirani spisak predmeta male privatizacije (5 objekata i 3 poslovna prostora).

Na zahtjev resornog Ministarstva od 12.09.2006. godine, Nadzorni odbor je donio Odluku o usvajanju Sporazuma o moratorijumu međusobnih potraživanja i obaveza definisanih u Ugovoru o međusobnim odnosima preduzeća nastalih statusnim promjenama DOO Rudnici uglja «Srednja Bosna» Kakanj. Osnovni razlog usvajanja Sporazuma je što pravni sljednici nisu u mogućnosti izmiriti preuzete obaveze, radi čega se iste prolongiraju do sticanja finansijskih uslova za njihovo regulisanje.

Na sjednici održanoj 27.03.2007. godine, Nadzorni odbor je donio Odluku o usvajanju izvještaja o poslovanju za 2006. godinu, dok je Izvještaj vanjskog revizora razmatrao i prihvatio na sjednici održanoj 18.06.2005. godine. Prava predsjednika i članova Nadzornog odbora regulisana su ugovorima čije je elemente utvrdila Skupština. Prema pojedinačno potpisanim ugovorima o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima, članovi Nadzornog odbora imaju pravo na mjesečnu naknadu u visini prosječno isplaćene plaće zaposlenika visoke stručne spreme Društva u mjesecu za koji se isplaćuje naknada, dok se predsjedniku naknada uvećava za 20 %. Izmjenama i dopunama Statuta iz 2007. godine, Nadzorni odbor čine predsjednik i dva člana.

## Uprava

Upravu Društva čine generalni direktor i izvršni direktor za proizvodno tehničke poslove. Generalni direktor organizuje rad, rukovodi poslovanjem i odgovara za zakonitost u poslovanju. Mandat generalnog direktora je četiri godine i imenuje ga Nadzorni odbor, uz saglasnost resornog Federalnog ministarstva energetike, rudarstva i industrije. Generalni direktor je imenovan na ovu funkciju aprila 2005. godine (drugi mandat), a izvršni direktor u februaru 2006. godine. Sastanci Uprave održavaju se sedmično. Sedmično se održavaju i sastanci proširenog kolegija, koga čine Uprava i direktori pogona i sektora. O ovome se vode zapisnici. U 2006. godini, Generalni direktor je u okviru datih ovlaštenja donosio akte i potpisivao ugovore vezane za javne nabavke, popis imovine i obaveza, naknade za povremene i privremene poslove, obračun i isplatu stimulacija na plaće zaposlenika, prijem i prestanak radnog odnosa, prodaju repromaterijala i stipendiranje.

## Odbor za reviziju

Odbor za reviziju od tri člana imenovala je Skupština Društva na sjednici održanoj 31.03.2004. godine. Na prijedlog Nadzornog odbora, Skupština je utvrdila i visinu mjesečne naknade koja za članove Odbora za reviziju iznosi 50 % prosječne plaće zaposlenika, dok se naknada za predsjednika uvećava za 20 %.

### 5.2.2. Planiranje i izvještavanje

Polazni osnov za planiranje je Akcioni plan prestrukturiranja i modernizacije rudnika u periodu od 2004. do 2014. godine. Osnove poslovne politike u 2006. godini temeljile su se na operativnim i strateškim ciljevima definiranim u ranijem periodu i nisu se suštinski razlikovale u posljednjih nekoliko godina. Energetski sistem zemlje još uvijek nije u potpunosti definisan, niti je u takvom okruženju riješen status rudnika, što ima značajnog uticaja i na planiranje. Proizvodnja uglja planira se isključivo na osnovu godišnjih potreba i zahtjeva JP Elektroprivreda BiH, koji se za narednu godinu dostavljaju koncem tekuće godine. To je i razlog što se godišnji planovi redovno donose u tekućoj godini. Na osnovu iskazanih potreba JP Elektroprivreda BiH, planira se ukupan prihod i sve ostale ekonomske kategorije. Društvo raspolaže sa značajnim potencijalom, kapacitetima i u mogućnosti je da proizvede više, ali je proizvodnja limitirana plasmanom. U okviru Plana poslovanja za 2006. godinu, najznačajniji su planovi proizvodnje i investicionih ulaganja, kao i finansijski plan.

Finansijski pokazatelji uspješnosti poslovanja planirani su i ostvareni kako slijedi:

	Jed. mjere	2005. Ostvareno	2006. Planirano	2006. Ostvareno
Proizvodnja uglja	Tona	1.016.529	1.100.000	1.114.746
Toplina	GJ	12.382.715	13.813.400	13.332.534
Prihodi	KM	52.274.589	56.590.920	60.654.545
	KM/t	52,44	51,45	54,41
	KM/GJ	4,30	4,10	4,55
Rashodi	KM	56.179.678	59.627.243	60.201.674
	KM/t	56,36	54,21	54,00
	KM/GJ	4,63	4,32	4,52
Dobitak (gubitak)	KM	(3.905.089)	(3.036.323)	452.871
	KM/t	(3,92)	(2,76)	0,41
	KM/GJ	(0,32)	(0,22)	0,03

Planirani obim proizvodnje od 1.100.000 tona u 2006. godini premašen je za 1,34 %. Proizvedena količina uglja od 1.114.746 tona, u odnosu na prethodnu godinu veća je za 9,66 %. Ukupna ostvarena toplina u 2006. godini iznosila je 13.332.534 GJ, što je za 3,5 % manje od planirane, ali je za 7,7 % veća u odnosu na prethodnu godinu. Ukupno proizvedene količine uglja prodate su domaćim kupcima. Elektroprivredi BiH isporučeno je 1.050.000 tona ili 94,19 %, a ostalim potrošačima 64.746 tona ili 5,81 %. Odobrena cijena po jedinici proizvoda (GJ) za devet mjeseci iznosila je 4,00 KM/GJ, a za zadnji kvartal 4,50 KM/GJ. Umanjenje cijena uglja utrošenog za proizvodnju el.energije namijenjene izvozu od strane JP «Elektroprivreda BiH» odrazilo se na smanjenje prihoda za 2.653.048 KM, što je sa padom kvaliteta uglja rezultiralo smanjenje prosječne prodajne cijena na 3,990 KM/GJ.

Ostali pokazatelji poslovanja su neznatno manji od planiranih.  
Izveštaj o poslovanju za 2006. godinu sačinjen je na osnovu ranije usvojene metodologije.

### **5.3. Stalna sredstva**

Vrijednost stalnih sredstava i njihove promjene tokom 2006. godine, iskazane su kako slijedi:

Opis	Nematerij. sredstva	Zemljište	Građev. objekti	Oprema	Mat.sred. u priprav.	Ostala mat.sred.	Ulaganja u nekretn.	Ostalo - stamb.zgr.	Ukupno
<b>Nabavna vrijednost</b>									
<b>St. na dan 31.12.2005.</b>	<b>33.800.028</b>	<b>58.725.524</b>	<b>58.348.229</b>	<b>84.676.484</b>	<b>14.220.002</b>	<b>13.850</b>		<b>10.149.707</b>	<b>259.933.824</b>
- direktna povećanja	29.644				2.385.175				2.414.819
- prijenos sa inv.u toku	34.646		28.292	1.754.418	(1.817.356)				0
- prijenos (sa) na		(112.240)	(25.171)			25.171	112.240		0
- otuđenje i rashodovanje			(1.745.047)	(945.288)				(1.891.511)	(4.581.846)
- ostalo	(33.771.531)		(371.595)				371.595		(33.771.531)
<b>St. na dan 31.12.2006.</b>	<b>92.787</b>	<b>58.613.284</b>	<b>56.234.708</b>	<b>85.485.614</b>	<b>14.787.821</b>	<b>39.021</b>	<b>483.835</b>	<b>8.258.196</b>	<b>223.995.266</b>
<b>Akumulir.amortizacija:</b>									
<b>St. na dan 31.12.2005.</b>	<b>33.798.370</b>		<b>48.270.824</b>	<b>78.788.449</b>		<b>585</b>		<b>4.234.286</b>	<b>165.092.514</b>
- amortizacija za 2006.	3.326		561.744	1.260.266				90.694	1.916.030
- prijenos (sa) na			(20.172)			20.172			0
- otuđenje i rashodovanje			(1.707.557)	(926.744)				(573.026)	(3.207.327)
- ostalo	(33.771.531)		(316.554)				316.554		(33.771.531)
<b>St. na dan 31.12.2006.</b>	<b>30.165</b>		<b>46.788.285</b>	<b>79.121.971</b>		<b>20.757</b>	<b>316.554</b>	<b>3.751.954</b>	<b>130.029.686</b>
<b>Neto knjigov.vrijednost</b>									
<b>St. na dan 31.12.2005.</b>	<b>1.658</b>	<b>58.725.524</b>	<b>10.077.405</b>	<b>5.888.035</b>	<b>14.220.002</b>	<b>13.265</b>	<b>0</b>	<b>5.915.421</b>	<b>94.841.310</b>
<b>St. na dan 31.12.2006.</b>	<b>62.622</b>	<b>58.613.284</b>	<b>9.446.423</b>	<b>6.363.643</b>	<b>14.787.821</b>	<b>18.264</b>	<b>167.281</b>	<b>4.506.242</b>	<b>93.965.580</b>

Neto vrijednost stalnih sredstava na datum bilansa iznose 93.965.580 KM, od čega se 62.622 KM odnosi na stalna nematerijalna sredstva, dok najveći dio od 93.902.958 KM predstavljaju materijalna stalna sredstva.

Pravilnik o organizaciji i načinu vođenja knjigovodstva, u okviru kojeg su i Računovodstvene politike (u daljem tekstu – Pravilnik), donesen je 2001.godine. Isti nije usklađen sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije BiH i pravilima Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), čija je primjena od 01.01.2006. godine obavezna.

Prema istom Pravilniku, stalna sredstva vrednuju se po trošku nabavke. Stalna nematerijalna sredstva vrednuju se u visini izdataka isplaćenih za njihovo pribavljanje. Trošak nabavke nekretnina, postrojenja i opreme obuhvata fakturnu cijenu i sve troškove direktno vezane za dovodenje sredstva u namjenjenu upotrebu. Troškovi tekućeg održavanja i sitne popravke, te investicijsko održavanje manjeg obima priznaje se kao rashod tekućeg perioda. Troškovi značajnijih investicionih održavanja i zamjena se kapitaliziraju. Amortizacija i nematerijalnih i materijalnih stalnih sredstava obračunava se po linearnoj metodi za svako sredstvo pojedinačno. Zemljište se ne amortizuje. Obzirom da postojeći Pravilnik nije usklađen sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije BiH, kojim je propisana obavezna primjena MSFI i MRS, koji predstavljaju općeprihvaćena računovodstvena pravila, 12.02.2007. godine, generalni direktor donio je Odluku o računovodstvenoj politici načina vrednovanja, naknadnog ulaganja, korištenom metodu i stopi amortizacije. Prema toj Odluci, nekretnine, postrojenja i oprema se vrednuju prema istorijskom trošku, nabavnoj vrijednosti u trenutku sticanja. Naknadno ulaganje, vrednovanje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se prema metodu nabavne vrijednosti, dok se pri obračunu amortizacije koristi linearni metod. Na stalna sredstva nabavljena prije 01.01.2006. godine, primjenjuju se stope amortizacije iz Nomenklature stalnih sredstava za amortizaciju, a na sredstva nabavljena nakon tog datuma, stope se određuju prema procijenjenom vijeku korištenja.

Procijenjeni vijek trajanja nematerijalne i materijalne imovine, kao i stope amortizacije su:

	Vijek korištenja (u god.)	Stopa amort. (%)
Nematerijalna stalna sredstva	5 godina	20 %
Software	5 godina	20 %
Građevinski objekti	od 8 do 77	1,30 – 12,50
Oprema	od 5 do 20	5,00 – 20,00

Društvo raspolaže sa zemljištem ukupne površine od 5.946.456 m<sup>2</sup>. Na zemljište površine 4.757.878 m<sup>2</sup> ima upisano pravo vlasništva, dok je za preostalo, površine 1.188.578 m<sup>2</sup>, postupak upisa u toku. Prema procjeni izvršenoj 2004. godine, vrijednost zemljišta je 58.725.524 KM. Značajno je napomenuti da je 2001. godine okončana izrada vlastitog, Rudničkog katastra, koji je ažuriran 2006. godine.

Građevinski objekti i oprema u značajnoj mjeri su otpisani, sa 83,20 %, odnosno, 92,55 %.

Značajnije promjene na stalnim sredstvima u 2006. godine, odnosile su se na slijedeće:

- isknjiženje nematerijalnih stalnih sredstava u vrijednosti od 33.771.531 KM (osnivački izdaci iz ranijih godina koji su knjigovodstveno u potpunosti otpisani), izvršeno je na osnovu odluke generalnog direktora i uz saglasnost Nadzornog odbora;

- povećanje stalnih nematerijalnih sredstava odnosilo se na dati avans dobavljaču za isporuku softvera, u iznosu 29.644 KM i aktiviranje nabavljenog software-a, u iznosu 34.646 KM. Amortizacija ovih sredstava obračunata je u iznosu od 3.326 KM.

- na prijedlog popisnih komisija, usled zastarjelosti, dotrajalosti i nekorištenja, izvršen je otpis i isknjižavanje stalnih materijalnih sredstava nabavne vrijednosti 2.690.335 KM. Najveći dio ovih sredstava već je bio u potpunosti otpisan, tako da je samo izvršeno njihovo isknjižavanje. Neotpisani iznos ovih sredstava u iznosu od 66.048 KM otpisan je na teret rashoda. Pojedinačne odluke o otpisu, uz saglasnost Nadzornog odbora, donio je generalni direktor. Od navedenog iznosa, 1.745.047 KM odnosio se na građevinske objekte, koje su uglavnom činile podzemne prostorije i infrastruktura zatvorenog Pogona "Stara jama". Preostali iznos od 945.288 KM predstavljala je oprema, od koje se 854.050 KM odnosilo na opremu istog pogona;

- isknjiženo je 19 privatiziranih stanova, neto vrijednosti 1.318.485 KM. Neotpisana vrijednost stanova isknjižena je na teret kapitala.

- isknjižena su i dva prodana putnička vozila nabavne vrijednosti 91.238 KM;

- u 2006. godini, nabavljena je različita oprema za obavljanje (uglavnom proizvodne) djelatnosti i nastavljeni radovi na rekonstrukciji postrojenja i opreme na Površinskom kopu »Vrtlište« i Tunelu »Ribnica«. Nabavljena su i data u upotrebu sredstva u vrijednosti od 1.817.356 KM. I pored značajnog aktiviranja, vrijednost sredstava u pripremi u odnosu na prethodnu godinu povećana je za 567.819 KM i ista su iskazana u iznosu od 14.787.821 KM. Najveći dio sredstava u iznosu od 13.339.644 KM i dalje se vodi na ovoj grupi konta, iako na istima u 2006. godini nisu evidentirane nikakve poslovne promjene. Ova sredstva uglavnom se odnose na ranije započete, nedovršene investicije. Najveća i najznačajnija investicija, u koju je na datum bilansa uloženo 7.785.530 KM, odnosi se na željeznički transportni sistem, započet 1998. godine. Ovaj projekat je najvećim dijelom finansiran iz Japanskog kredita. U okviru istog projekta vode se i konsultantske usluge ino partnera u iznosu od 646.188 KM. Prema izjavama odgovornih, preostalo je još da se izgradi pretovarni sistem, nakon čega bi se cjelokupna investicija dala u upotrebu. Značajni projekti, odnosno, investicije odnose se i na izgradnju saobraćajnice, vodovodne i kanizacione mreže Varda, kao i sistem vodosnadbjevanja Mramor, u koje je ukupno uloženo 3.911.186 KM. Objekti su u upotrebi i već duže vrijeme koriste, ali još uvijek nije izvršen tehnički prijem, niti su izdate upotrebne dozvole.

Provedenom revizijom utvrdili smo i da se:

- **u aktivnom bilansu vode stanovi u neto vrijednosti od 4.506.242 KM, što nije u skladu sa važećim propisima;**

Naime, prema Zakonu o početnom bilansu stanja preduzeća i banaka ("Sl. novine Federacije BiH" br: 12/98), vrijednost stanova ne iskazuje se u Aktivnom, već u Neutralnom podbilansu preduzeća, obzirom da je propisima o privatizaciji uređeno da se ova imovina treba da privatizuje;

- **kao sredstva u pripremi vodi se i 6 stanova, u vrijednosti od 547.104 KM, iako su isti 2002. godine završeni, useljeni i privatizirani, što takođe nije u skladu sa važećim propisima i općeprihvaćenim računovodstvenim pravilima, prema kojima se kao imovina može iskazati samo ona imovina od koje se očekuje da će imati ekonomske koristi.**

Nismo se mogli složiti sa obrazloženjem Uprave i ostalih odgovornih lica, prema kojem stanovi nisu aktivirani zbog neusaglašenosti fakturiranih radova od strane izvođača sa osnovnim ugovorom, radi čega nije izvršen tehnički prijem, niti su izdate upotrebne dozvole;

- **kao dugoročna potraživanja vode se potraživanja od organizacionih jedinica ranijeg jedinstvenog preduzeća, preuzeta po osnovu diobenog bilansa iz 1999. godine, u iznosu od 9.163.079 KM, o čemu je aktivnosti vodilo nadležno resorno Ministarstvo. Ista se odnose na potraživanja od RMU Zenica, u iznosu od 7.788.617 KM i od RMU "Abid Lolić" Bila, u iznosu od 1.374.462 KM. Iako je od izvršene podjele jedinstvenog preduzeća proteklo više od sedam godina, potraživanja nisu naplaćena, niti su od strane Društva poduzimane radnje za naplatu, obzirom da je resorno Ministarstvo od Nadzornih odbora istih preduzeća pismeno zatražilo da se navedena**

potraživanja prolongiraju do 01.01.2010. godine. O svemu ovome prezentirana je dokumentacija. Razlog za prolongiranje novog roka je što navedeni dužnici nisu stekli uslove za izmirenje preuzetih obaveza, radi čega je krajem 2006. godine potpisan Sporazum kojim je prihvaćen moratorijum na ova potraživanja.

Osim naprijed navedenog, Društvo u svojim poslovnim knjigama iskazuje i nekretnine u Republici Hrvatskoj. Radi se o odmaralištima u Gradcu. Prema raspoloživoj dokumentaciji, objekat «Rudari» je u 100 % vlasništvu Društva, dok je dio objekta «Đuro Salaj» u suvlasništvu. Prema izjavama odgovornih, postupak povrata objekata u posjed obavlja se putem nadležne Agencije za privatizaciju u Federaciji BiH. Iskazana nabavna vrijednost ove imovine je 441.875 KM, a sadašnja, neto vrijednost 158.873 KM.

Društvo ima ograničeno pravo raspolaganja vlastitom imovinom. Prema raspoloživim podacima, ukupna vrijednost nekretnina, objekata i opreme u vlasništvu Društva, datih pod hipoteku na dan 31.12.2006. godine, iznosi 12.444.023 KM. Nekretnine i oprema dati su pod hipoteku IKB banci d.d. Zenica i Poreznoj upravi Federacije BiH, i to: objekti i oprema dati IKB banci d.d. Zenica, u vrijednosti od 6.838.486 KM služe kao garancija za dugoročne i kratkoročne, okvirne kredite, dok objekti dati pod hipoteku u korist Porezne predstavljaju garanciju za izmirenje obaveza poreza i doprinosa po Sporazumu o odgođenom plaćanju duga iz 2004. godine.

Provedenom revizijom uvjerali smo se da Društvo nije u potpunosti postupilo u skladu sa općeprihvaćenim računovodstvenim pravilima. Na datum bilansa, izvršena je reklasifikacija ranije priznatih stavki i pozicija, ali sredstva (i obaveze) nisu priznati prema zahtjevima MSFI i MRS. Priznavanje elemenata finansijskih izvještaja treba da se zasniva na Okviru za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja, na kome se temelje MSFI i MRS, a kojim su propisani su uslovi za njihovo priznavanje. Društvo nije postupilo ni sa računovodstvenim pravilima koji treba da se primjenjuju za mjerenje već priznatih sredstava (i obaveza), propisanih MSFI 1 – Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja. Ovaj Standard zahtjeva od pravnog lica da prilikom sastavljanja početnog bilansa u skladu sa MSFI, prizna sva sredstva i obaveze čije priznavanje zahtjevaju MSFI, a da istovremeno ne prizna sredstva i obaveze kada isti standardi ne dopuštaju takvo priznavanje. Na datum bilansa i prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja za 2006. godinu, Društvo nije procjenjivalo postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, niti je vršena procjena nadoknadiive vrijednosti za takva sredstva, kako nalaže MRS 36 – Umanjenje imovine, a u vezi sa MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema.

Izvjesno je da vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme od 93.902.958 KM, može značajno odstupati od vrijednosti koju treba utvrditi primjenom općeprihvaćenih računovodstvenih pravila, odnosno, MSFI i MRS, radi čega ni mi nemamo elemenata i dokaza da potvrdimo njihovu iskazanu vrijednost u finansijskim izvještajima na datum bilansa, odnosno, na dan 31.12.2006. godine.

**Preporuke Upravi:**

*postojeći Pravilnik o organizaciji i načinu vođenja knjigovodstva i Računovodstvene politike usaglasiti sa općeprihvaćenim računovodstvenim pravilima;*

*preispitati pojedinačno iskazane pozicije stalnih sredstava, posebno onih koje se vode kao sredstva u pripremi. Ubrzati aktivnosti na okončanju investicija u toku, izvršiti tehnički prijem i iste dati u upotrebu,*

*radi iskazivanja nekretnina, postrojenja i opreme po fer ili tržišnoj vrijednosti, u skladu sa MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, preispitati njihove priznate knjigovodstvene vrijednosti, procijeniti vijek upotrebljivosti i utvrditi amortizacione stope po grupama srodnih sredstava;*

*radi pravilnog iskazivanja imovine po stvarnoj vrijednosti i u skladu sa propisima potrebno je hitno usvojiti politike kojima će se propisati pravila postupanja sa imovinom, vršiti nadzor nad provođenjem pravila i po potrebi unaprijediti iste ili donositi nove, a sve u cilju zaštite imovine;*

*izgradnju, dogradnju i remont stalnih sredstava u vlastitoj režiji urediti računovodstvenim politikama, u skladu sa općeprihvaćenim računovodstvenim pravilima, prije svega prema važećem Okviru i MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, o čemu odluku treba da donese i organ upravljanja;*

*inicirati i putem organa upravljanja od osnivača, odnosno, resornog Ministarstva zatražiti konačno razrješenje postojećeg stanja po pitanju iskazanih potraživanja preuzetih po osnovu diobenog bilansa ranijeg preduzeća, kako bi bilansne pozicije, kako kod Društva, tako i kod ostalih pravnih sljednika nekadašnjeg jedinstvenog preduzeća bile realne, u skladu sa općeprihvaćenim računovodstvenim pravilima.*

*poduzeti i dodatne, vlastite mjere i ubrzati aktivnosti na vraćanju u posjed odmarališta u Gradcu.*

#### **5.4. Zalihe**

Zalihe su iskazane u slijedećim iznosima:

	<b>31.12.2006.</b>	<b>31.12.2005.</b>
<b>Zalihe</b>	<b>5.276.848</b>	<b>6.424.522</b>
Sirovine i materijal, rezervni djelovi i sitan inventar, od čega:	5.276.848	5.518.946
- Sirovine i materijal	863.781	1.950.210
- Rezervni djelovi	3.485.370	2.739.709
- Sitan inventar	927.696	829.027
Proizvodnja u toku	0	0
Gotovi proizvodi	0	905.576

Zalihe sirovina i materijala, rezervnih djelova, sitanog inventara, ambalaže i auto guma evidentiraju se po trošku. Razduženje, t.j. trošak zaliha vrši se FIFO metodom. Zalihe se vrednuju po trošku ili neto prodajnoj vrijednosti, u ovisnosti koja je vrijednost niža. Otpis sitnog inventara i auto-guma vrši se 50 % - nom metodom. Zalihe gotovih proizvoda evidentiraju se po prodajnoj cijeni. Zbog dotrajlosti i neupotrebljivosti na prijedlog popisne komisije na teret rashoda perioda izvršen je otpis zaliha repromaterijala i rezervnih djelova iz skladišta »Starog materijala« PK »Vrtlište« u ukupnom iznosu od 75.690 KM.

#### **5.5. Potraživanja**

Struktura potraživanja je slijedeća:

	<b>31.12.2006.</b>	<b>31.12.2005.</b>
<b>Potraživanja</b>	<b>8.957.105</b>	<b>6.443.155</b>
Potraživanja od kupaca u zemlji	7.017.257	4.767.174
Sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca	402.407	372.222
Sumnjiva i sporna potraživanja – dobavljači-pretplate	148.439	148.439
Potraživanja od zaposlenih	365.274	363.432
Potraživanja za naknade ratne štete	390.499	390.499
Potraživanja za kratkoročne pozajmice	494.000	494.000
Ostala kratkoročna potraživanja	227.242	173.525
Ispravka vrijednosti potraživanja po osnovu ratne štete	(390.499)	(390.499)
Unaprijed plaćeni troškovi	13.476	120.295
Ostala kratkoročna razgraničenja	275.777	4.068
PDV po ulaznim fakturama	13.233	0

Najveća su potraživanja od kupaca za prodati ugalj. Ista imaju slijedeću starosnu strukturu:

Ukupna potraživanja	0 – 30 dana	31 – 60 dana	61 – 90 dana	91 – 365 dana	preko 365 dana
7.017.257	4.855.953	239.182	146.820	1.473.819	301.483

U okviru potraživanja do 30 dana najveća su od JP Elektroprivreda BiH u iznosu od 4.204.573 KM. Ista su nastala po osnovu isporučenog uglja u decembru 2006. godine, a naplaćena u januaru 2007. godine.

Revizijom potraživanja utvrdili smo da se:

- kod prodaje trećim licima po osnovu Ugovora ne poštuje u potpunosti i dosljedno usvojena politika prodaje. Postoje ugovori kojima nije definisan rok plaćanja, iako je isti definisan na rok od 15 do 30 dana. U Društvu ne postoje ni usvojena pravila kojima se obezbjeđuje naplata potraživanja. Potraživanja preko 365 dana u iznosu od 301.483 KM nisu procijenjivana sa aspekta naplativosti;



- na potraživanjima od kupaca pogrešno su iskazane i pretplate u iznosu od 44.450 KM, koje se odnose na avansne fakture u iznosu od 35.752 KM i pretplata iz ranijih godina u iznosu od 8.698 KM za koje nisu priznati prihodi perioda kojem pripadaju;
- kao sumnjiva i sporna potraživanja od kupaca iskazuju potraživanja od ranijeg preduzeća, preuzeta po diobenoj bilansi, u iznosu od 83.558 KM. Na istoj poziciji u iznosu od 318.848 KM iskazana su i utužena potraživanja iz ranijih godina za koja nije izvršena ispravka vrijednosti iako je Računovodstvenim politikama uređeno da će se u slučaju neizvjesnosti naplate potraživanja izvršiti usklađivanje vrijednosti potraživanja na teret rashoda perioda. Obzirom da nije vršena procjena osnovanosti preuzetih početnih stanja po diobenom bilansu kao ni isknjižavanje utuženih potraživanja na teret rashoda, a ni procjena naplativosti iskazanih potraživanja preko 365 dana sa aspekta naplativosti u skladu sa opšteprihvaćenim računovodstvenim načelima i pravilima, mi ne možemo potvrditi realnost iskazanih potraživanja po ovim osnovama za 703.889 KM.
- u okviru potraživanja od zaposlenih, najveći dio u iznosu od 284.267 KM odnosi se na potraživanja od radnika za manjkove, takođe preuzeta po početnom bilansu. Manjak je nastao 1998. godine. Protiv odgovornog radnika nije blagovremeno pokrenut postupak, zbog čega je isti, presudom Općinskog suda u Zenici iz jula 2006. godine, zbog zastare obustavljen. Shodno tome, potrebno je da se ova potraživanja isprave, na teret rashoda.
- kratkoročna pozajmica od 494.000 KM odnosi se na datu pozajmicu RMU «Breza» u martu 2005. godine, u vrijeme kada je stupio na snagu Zakon o javnim preduzećima F BiH, prema kojem davanje pozajmica predstavlja nedopuštene aktivnosti. Pozajmica je data na osnovu dopisa RMU “Breza”, a u svrhu pomoći za poboljšanje standarda radnika ovog rudnika, bez ikakvog Ugovora, pozivajući se na prethodno postignuti dogovor između resornog Ministarstva i sindikata rudnika «Breza». Iako su protekle dvije godine, kratkoročna pozajmica nije vraćena i nema dokaza da su poduzete bilo kakve aktivnosti u Društvu za naplatu. Ovdje treba imati u vidu da Društvo po diobenom bilansu ima i obavezu prema istom rudniku u iznosu od 639.610 KM, radi čega je potrebno u što kraćem roku ispitati realnost i potraživanja i obaveza.

**Preporuke Upravi:**

*preispitati osnovanost svih preuzetih početnih stanja i na kontima potraživanja, iskazana potraživanja od radnika za manjkove u iznosu od 284.267 KM isknjižiti na teret rashoda, za iskazana potraživanja iz ranijih godina po svim osnovama, uključujući i datu pozajmicu, poduzeti sve mjere za njihovu naplatu, a gdje to nije moguće, izvršiti ispravke na teret rashoda, za utužena potraživanja izvršiti njihovu ispravku u skladu sa računovodstvenim pravilima, kako bi iskazana potraživanja na istinit i fer način predstavljala ovu poziciju u bilansu stanja Društva, dosljedno i u potpunosti poštivati Zakon o javnim preduzećima u Federaciji BiH.*

**5.6. Novac i novčani ekvivalenti**

Novčana sredstva iskazana kao gotovina i ekvivalenti gotovine na datum bilansa iznosila su:

	31.12.2006.	31.12.2005.
<b>Gotovina i ekvivalenti gotovine</b>	<b>607.928</b>	<b>686.946</b>
Žiro račun i tekući računi	8.347	63.580
Devizni račun	3.876	6.282
Blagajna	18.804	44.584
Oročeni depoziti	576.901	572.500

Gotovina i ekvivalenti gotovine odnose se na sredstva koja se vode na računima i u blagajni. Transakcijski računi otvoreni su kod slijedećih poslovnih banaka: Investiciono komercijalne banke d.d. Zenica, HVB Central Profit Banke d.d. Sarajevo i UPI banke d.d. Sarajevo. Gotovina u blagajni odnosila se na podignute, a neisplaćene plaće i naknade.

Kod Investiciono komercijalne banke d.d. Zenica oročen je novčani depozit u iznosu od 572.500 KM. Isti je namijenjen je za izgradnju brane na rijeci Ribnici (za izmještanje njenog toka) u čijem finansiranju učestvuje Zeničko-Dobojski kanton i Tvornica cementa Kakanj.

Sredstva su doznačena od strane Zeničko-Dobojskog kantona u 2004. godini. Iako je rok završetka radova bio maj iste godine, zbog neriješenih administrativno tehničkih problema, poslovi nisu okončani, radi čega su sredstva i oročena.

### **5.7. Kapital**

Struktura iskazanog kapitala na datum bilansa bila je slijedeća:

	<b>31.12.2006.</b>	<b>31.12.2005.</b>
<b>KAPITAL</b>	<b>50.870.393</b>	<b>51.736.007</b>
Upisani vlasnički kapital	4.252.880	5.571.365
Revalorizacione rezerve	53.722.116	53.722.116
Akumulirana dobit iz prethodnih godina	-	16.536
Akumulirani gubitak	(7.557.474)	(7.574.010)
Neto dobit tekuće finansijske godine	452.871	-

Prema finansijskim izvještajima, knjigovodstvena vrijednost Društva na dan 31.12.2006. godine iznosila je 50.870.393 KM. Iskazana vrijednost upisanog kapitala nije usaglašena sa registrovanim kod nadležnog suda.

Naime, u sudski registar 1999. godine upisana je imovina u iznosu od 76.705.196 KM, prema bilansu stanja na dan 31.12.1998. godine. Za iskazanu vrijednost nema podataka u sudskom registru, odnosno, šta je sve uneseno od imovine (zemljište, zgrade, oprema).

U strukturi kapitala, najznačajnije su revalorizacione rezerve u iznosu od 53.722.116 KM. Osnov za iskazivanje istih je Odluka Nadzornog odbora, od 31.12.2004. godine, o usaglašavanju vrijednosti zemljišta u vlasništvu Društva, a u vezi pripreme programa i izradu početnog bilansa preduzeća za proces privatizacije. Tom odlukom vrijednost zemljišta procijenjena je na iznos od 58.743.035 KM, na osnovu procjene Stručnog tima Društva. I pored provedenog postupka procjene zemljišta u 2004. godini, prema Statutu Društva koji je donesen po osnovu usklađivanja sa Zakonom o javnim preduzećima 2005. godine, iznos osnivačkog kapitala (uloga) Društva je 5.545.601 KM, od čega 2.000 KM u novcu i 5.543.601 KM u stvarima.

Sagledavajući ovaj proces do okončanja revizije, utvrdili smo da je Društvo kod nadležnog suda 27.03.2007. godine, izvršilo smanjenje osnovnog kapitala za 71.161.595 KM, u stvarima, čime je upisani kapital smanjen na 5.545.601 KM.

Iz naprijed navedenog, očigledna je neusaglašenost između provedenih računovodstvenih postupaka i postupaka registracije.

#### ***Preporuka Upravi:***

***Uprava Društva treba da sačini cjelovitu informaciju u vezi provedenih računovodstvenih postupaka i postupaka registracije i da istu dostavi organima upravljanja i Osnivaču, o čemu će obavijestiti i Ured za reviziju institucija u Federaciji BiH.***

### **5.8. Obaveze**

U finansijskim izvještajima Društva, iskazane su slijedeće obaveze:

	<b>31.12.2006.</b>	<b>31.12.2005.</b>
<b>Obaveze</b>	<b>68.579.546</b>	<b>66.303.116</b>
<b>Dugoročne obaveze</b>	<b>31.792.793</b>	<b>34.137.477</b>
Ostali dugoročni krediti	29.497.316	33.015.385
Ostale dugoročne obaveze	839.610	839.610
Unaprijed naplaćeni i odgođeni prihodi	225.711	282.482
Dugoročno razgraničene kamate po kreditima	1.230.156	0
<b>Kratkoročne obaveze</b>	<b>36.786.753</b>	<b>32.165.639</b>
Ostali kratkoročni krediti	3.515.690	543.583

Obaveze prema ostalim dobavljačima	9.980.530	9.786.912
Obaveze prema zaposlenim	1.841.068	1.327.753
Obaveze za porez na promet proizvoda i usluga	0	37.577
Ostale kratkoročne obaveze	1.645.008	1.644.303
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge obaveze	18.283.325	17.997.761
Kratkoročna razgraničenja i rezervisanja	786.625	827.750
Obaveze za PDV	734.507	0

### Dugoročne obaveze

#### **Ostali dugoročni krediti u iznosu od 29.497.316 KM odnose se na:**

- kredit japanskog Fonda za prekomorsku ekonomsku saradnju (OECE), u iznosu od 9.616.869 KM, koji predstavlja subvencionirani kredit dobiven od Federacije BiH, u okviru Projekta hitnog poboljšanja električne energije u BiH. Kredit je odobren za nabavku i instalisanje opreme, uz kamatnu stopu od  $\frac{3}{4}$  od 1 %, grace period do kraja 2008. godine i period otplate do 2038. godine. Kredit je iskorišten i redovno se vraća;
- dugoročne kredite od Investicijsko komercijalne banke d.d. Zenica, u iznosu od 1.297.272 KM, odobrene za ulaganja u stalna i obrtna sredstva, uz kamatnu stopu od 8,5 % do 10 % i rok otplate 24 mjeseca. Po ovom osnovu, u 2006. godini odobrena su dva kredita, u ukupnom iznosu od 1.800.000 KM. Kredit se uredno vraća;
- finansijski krediti iz inostranstva u iznosu od 18.572.747 KM predstavljaju preuzeta početna stanja po diobenom bilansu. Radi se o prijeratnim kreditnim obavezama pojedinih pogona koji su bili u sastavu ranijeg jedinstvenog preduzeća, prednika Duštva. Po ovom osnovu Društvo ima usaglašeno stanje duga sa Privrednom bankom Sarajevo sa stanjem na dan 24.09.1997. godine. Obrazloženje Uprave je da će ove obaveze po usvajanju Početnog bilansa Društva, preuzeti Federacija BiH.
- finansijski kredit u zemlji u iznosu od 10.428 KM takođe se odnosi na preuzeto početno stanje.

#### **Ostale dugoročne obaveze u iznosu od 839.610 KM odnose se na:**

- obaveze prema RMU "Breza" u iznosu od 639.610 KM, po diobenom bilansu i na osnovu Ugovora o međusobnim odnosima preduzeća nastalih statusnim promjenama "Rudnika uglja Srednja Bosna" d.o.o. Iako su obaveze priznate, iste se ne vraćaju, shodno potpisanom Sporazumu o moratorijumu, o čemu aktivnosti vodi resorno Ministarstvo.
- obaveze prema Zeničko-Dobojskom kantonu u iznosu od 200.000 KM, po osnovu uplaćenih sredstava u 2004. godini, za "Projekat izmještanja toka rijeke Ribnice". Primljena sredstva vode se na obavezama iz razloga što od uplatioca nisu dobili informaciju o karakteru sredstava, t.j. da li se radi o nepovratnim sredstvima ili avansnoj uplati za izvođenje radova .

### Kratkoročne obaveze

#### **Ostali kratkoročni krediti u iznosu od 3.515.690 KM odnose se na:**

- kratkoročne kredite Investicijsko komercijalne banke d.d. Zenica, u iznosu od 1.492.802 KM, odobrene za eksploataciju uglja, uz kamatne stope od 7 % do 10 % i rok otplate do 12 mjeseci. U 2006. godini, po ovom osnovu odobreno je 11 kredita, u ukupnom iznosu od 3.800.000 KM;
- tekući dio dugoročnih obaveza po kreditima u iznosu od 2.022.888 KM.

**Obaveze prema dobavljačima** iskazane u iznosu od 9.980.530 KM, imaju slijedeću starosnu strukturu:

Ukupne obaveze	0 – 30 dana	31 – 60 dana	61 – 90 dana	91 – 365 dana	preko 365 dana
9.980.530	3.930.619	1.051.620	831.855	2.868.889	1.297.547

Provedenom revizijom utvrdili smo da su:

- **iskazane obaveze prema dobavljačima na dan 31.12.2006. godine podcijenjene za 789.394 KM, jer su umanjene za dugovna salda po osnovu izvršenih uplata i nerasknjiženih plaćanja. Od navedenog iznosa, 324.396 KM odnosi se na plaćene avansne fakture ispostavljene krajem godine,**

dok preostali dio u iznosu od 454.574 KM predstavljaju uplate za koje nisu knjižene fakture ili neki drugi dokumenti. Dio ovako iskazanih obaveza preuzet je diobenim bilansom, dok se u ostalim slučajevima radi o uplatama za koja nije isporučena roba i uplatama po osnovu različitih vrsta pomoći, donacija i slično.

Ovakvim računovodstvenim postupcima i knjiženjima, troškovi poslovanja i rashodi nastali u proteklom periodu, u ukupnom iznosu od najmanje 454.574 KM, nisu iskazani u periodu njihovog nastanka, što nije u skladu sa općeprihvaćenim računovodstvenim pravilima.

**Obaveze prema zaposlenima** iskazane u iznosu od 1.841.068 KM odnose se na obračunate, a neisplaćene neto plate i naknade zaposlenih za novembar i decembar 2006. godine. Ove obaveze izmirene su u januaru i februaru 2007. godine.

**Od ukupno iskazanih obaveza za ostale poreze, doprinose i druge obaveze** od 18.283.325 KM, najveći dio, u iznosu od 15.644.479 KM, odnosi se na obaveze za poreze i doprinose na plate. Revizijom ovih obaveza utvrdili smo da:

- obaveze za poreze i doprinose po osnovu neisplaćenih plaća za novembar i decembar 2006. iznose 1.794.601 KM (izmirene u januaru i februaru 2007. godine), dok najveći dio
- u iznosu od 13.849.878 KM predstavljaju neizmirene obaveze po istom osnovu iz perioda 1999.-2005. godine, od koji se:
  - 7.586.447 KM odnosi na odgođene obaveze iz 1999. i 2000. godine, po osnovu pojedinačnih odluka Vlade Federacije BiH, prema kojima su rudnici uplaćivali niže stope u odnosu na propisane. Razlike do punih, propisanih iznosa, knjigovodstveno su evidentirane kao neizmirene obaveze. Prema tački 4. navedenih Odluka, iste su se trebale izmiriti nakon obezbjeđivanja potrebnih sredstava za ove namjene, u skladu sa posebnim odlukama Vlade Federacije BiH. Do okončanja revizije ove odluke nisu donesene. Vlada FBiH U 2007. godini, Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-Dobojskog kantona donio je Odluku kojom su Društvu otpisani obračunati, a neuplaćeni doprinosi za zdravstveno osiguranje po navedenom osnovu u ukupnom iznosu od 4.779.603 KM;
  - 6.263.431 KM odnosi na neizmirene obaveze iz perioda od 01.01.2001.do 31.12.2005. godine. Sa kantonalnim Zavodom zdravstvenog osiguranja postignut je Sporazum za reprogramiranje duga u iznosu od 2.102.055 KM, na period od sedam godina, do 2014. godine. Društvo je i ostalim korisnicima doprinosa uputilo zahtjeve, shodno Zakonu o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih, a nenaplaćenih doprinosa, ali odgovora nije bilo.

**Preporuka Upravi:**

*za iskazane preuplate na kontima dobavljača u iznosu od najmanje 454.574 KM preispitati i pravilno evidentirati svaku pojedinačnu stavku. Vlastitim računovodstvenim postupcima i kontrolama urediti procedure i osigurati da se ovakva evidentiranja u narednom periodu ne mogu desiti.*

**5.9. Prihodi**

Prema Pravilniku, prihodi se vrednuju po fer vrijednosti naknade koja je primljena ili se potražuje, pri čemu se uzima u obzir iznos svakog popusta koji je odobren kupcu.

Struktura ostvarenih prihoda bila je sljedeća:

Vrsta prihoda	31.12.2006.	31.12.2005.
<b>Prihodi</b>	<b>60.654.545</b>	<b>52.274.588</b>
<b>Prihodi iz osnove djelatnosti</b>	<b>55.307.615</b>	<b>46.854.556</b>
Vrijednost prodatih proizvoda	53.240.044	45.962.934
Vrijednost pruženih usluga	947.399	587.819
Vrijednost prodane robe	1.120.172	303.803
<b>Prihodi od finansiranja, od toga:</b>	<b>1.298.970</b>	<b>510.180</b>
Kamate	50.643	30.405
Kursne razlike	1.248.327	479.775
<b>Ostali prihodi, od toga</b>	<b>4.047.960</b>	<b>4.909.852</b>
Prihodi od donacija, subvencija, kompenzacija	149.388	450.217
Prihodi od otpisanih obaveza	54.577	53.323
Viškovi	7.062	0

Vrijednost prodatog materijala	35.614	73.750
Vrijednost prodatih stalnih sredstava	32.610	42.879
Prihodi od penala i kazni	183	0
Ostali prihodi	3.768.526	4.289.683

Ukupno iskazani prihodi u 2006. godini su za 16 % veći u odnosu na prethodnu godinu. Na povećanje prihoda iz operativnih aktivnosti uticalo je povećanje proizvodnje za 9,7 %, ali i povećanje cijene uglja po Odluci Vlade FBiH sa 4,00 na 4,50 KM/GJ. Od ukupno iskazanih prihoda, 87,78 % ostvareno je prodajom uglja. Najveće količine prodane su JP Elektroprivreda, odnosno, TE Kakanj, u skladu sa elektroenergetskim potrebama F BiH. Ovom kupcu isporučeno je 92,30 % ukupno ostvarene proizvodnje, u vrijednosti od 49.145.604 KM, po osnovu tri posebna ugovora, i to:

1. Ugovora o kupoprodaji uglja za domaći konzum, kojim je regulisan plasman uglja za proizvodnju uglja za potrošače koje pokriva distribuciona mreža Elektroprivrede BiH. Cijena uglja do septembra 2006. godine iznosila je 4,00 KM/GJ, a nakon toga 4,50 KM/GJ. Količine uglja za ove namjene utvrdila je JP Elektroprivreda BiH, na osnovu Elektroenergetskog bilansa za 2006. godinu.

2. Ugovora o kupoprodaji uglja za izvoz – HEP kojim je regulisana količina i cijena uglja koji se koristi za proizvodnju električne energije namjenjene izvozu za Elektroprivredu Hrvatske, po osnovu izmirenja prijeratnih obaveza. Cijena uglja za ove namjene niža je od cijene uglja za korisnike u Federaciji BiH. Sve ove kalkulacije sačinjava JP Elektroprivreda BiH. Posljedica predmetnog umanjenja fakturisane realizacije su i umanjeni prihodi za 2.653.048 KM.

3. Ugovora o kupoprodaji uglja za bilansni višak kojim je regulisan plasman i cijena uglja za proizvodnju električne energije za neugovoreni eventualni izvor, a koji je baziran na slobodnim kapacitetima TE Kakanj. I ovu cijenu formira JP Elektroprivreda na bazi cijene električne energije ostvarene u izvozu koja se koriguje knjižnim obavjestima, u ovisnosti od cijene električne energije i isporučene količine, s tim da cijena ne može biti manja od 2,955KM/GJ, shodno Zaključku Vlade F BiH o predloženoj cijeni za bilansne viškove.

Komercijalna prodaja uglja drugim kupcima obavlja se na osnovu cjenovnika komercijalne prodaje na domaćem i ino tržištu koje je donio Direktor Društva, uz saglasnost Nadzornog odbora. Ove cijene su u visini cijena za domaći konzum, utvrđenih odlukama Vlade FBiH. Cjenovnikom je definisano i davanje određenih povlastica kupcima u slučajevima avansnog plaćanja, plaćanja u zakonskom roku i kupovine većih količina, i to odobravanjem popusta od 5 – 10 %. Sve ove posebne bonifikacije odobrava generalni direktor, uz prethodnu saglasnost Nadzornog odbora.

Provedenom revizijom utvrdili smo da su:

- **U okviru ostalih prihoda iskazani su i prihodi od interne realizacije u iznosu od 2.833.454 KM. Isti su priznati po osnovu ispostavljenih internih faktura za usluge održavanja interne telefonije, elektroremont uređaja, mašinski remont opreme, usluge ishrane radnika i ugostiteljske usluge, ugalj za vlastite potrebe i slično. Za isti iznos uvećani i troškovi obračunskog perioda. Ovakvi računovodstveni postupci nisu u skladu Okvirom i MRS 18 – Prihodi, prema kojima se prihodi priznaju samo onda kada je vjerovatno da će transakcija biti praćena prilivom ekonomske koristi u pravno lice, što u predmetnim slučajevima svakako nije. Na ovaj način nerealno se uvećavaju i prihodi i troškovi poslovanja, radi čega ih treba isključiti iz bilansnih pozicija. Istovremeno, sasvim nepotrebno se plaćaju i veći iznosi obaveznih godišnjih naknada po osnovu ukupnog prihoda.**

**Preporuke Upravi:**

*vlastitim računovodstvenim politikama riješiti problematiku internog fakturisanja, kako bi prihodi i rashodi obračunskog perioda bili realno iskazani,*

*izgradnju, dogradnju i remont stalnih sredstava u vlastitoj režiji takođe urediti računovodstvenim politikama, bez iskazivanja nerealnih troškova i prihoda, obzirom da isto nije u skladu sa općeprihvaćenim računovodstvenim pravilima, prije svega važećim Okvirom i MRS 18 – Prihodi.*

## 5.10. Rashodi

Prema postojećem Pravilniku, rashodi se u bilansu uspjeha priznaju u svim slučajevima smanjenja budućih ekonomskih koristi povezanih sa smanjenjem sredstava ili povećanjem obaveza koje se mogu pouzdano izmjeriti, a što za posljedicu ima smanjenje kapitala.

Struktura rashoda daje se u slijedećem pregledu:

Vrsta rashoda	31.12.2006.	31.12.2005.
<b>Rashodi</b>	<b>60.201.674</b>	<b>56.179.678</b>
<b>Rashodi od operativne aktivnosti</b>	<b>58.623.527</b>	<b>53.840.873</b>
- Troškovi za prodato	47.730.613	43.847.269
- Troškovi uprave, administracije i distribucije	6.721.677	6.673.549
- Drugi operativni rashodi	4.171.237	3.320.055
<b>Rashodi od finansiranja</b>	<b>144.798</b>	<b>748.589</b>
- Kamate	143.346	105.117
- Drugi finansijski rashodi	1.452	643.472
<b>Gubici od umanjenja vrijednosti stalne imovine</b>	<b>58.944</b>	<b>144.600</b>
<b>Otpis vrijednosti zastarjelih zaliha</b>	<b>75.731</b>	<b>336</b>
<b>Ostali rashodi, od čega:</b>	<b>1.298.674</b>	<b>1.445.280</b>
- Manjkovi	206	8.352
- Kazne, penali i naknade šteta	921.912	1.061.671
- Otpis nenaplativih potraživanja i ulaganja	1.299	-
- Naknadno utvrđeni rashodi iz prethodnih godina	355.659	-
- Ostali rashodi	19.598	375.257

Ukupni rashodi u 2006. godini su za 1 % veći od planiranih i za 7 % veći u odnosu na prethodnu godinu. Osnovni razlog povećanja je veća proizvodnja, radi čega su povećani i materijalni troškovi.

**Rashodi od operativne aktivnosti** obuhvataju troškove prodatih proizvoda i roba, troškove administracije i distribucije, kao i druge operativne troškove koji se ne vrednuju direktno u obračunu proizvodnje.

**Rashodi od finansiranja**, kao neoperativni rashodi, odnose se na redovne i zatezne kamate, negativne kursne razlike po dobivenom kreditu iz inostranstva.

Značajniji **ostali rashodi** odnosili su se na slijedeće:

- Rashodi od kazni, penala i šteta odnose se na isplate u vezi eksproprijacije zemljišta od fizičkih lica, u iznosu od 437.948 KM, rente - radnicima i penzionerima - invalidima, koji su ostvarili pravo naknade tjelesnog oštećenja, u iznosu od 44.752 KM i naknade usljed povreda na radu u iznosu od 378.774 KM.
- Rashodi iz ranijih godina nastali su ili su posljedica rezultata poslovanja iz ranijih godina i odnose se na fakture iz ranijih godina koje su stigle na knjiženje u 2006. godini kao i razlika isplata bolovanja i drugih primanja radnika iz ranijih godina.

U strukturi rashoda najznačajniji su troškovi poslovanja.

Od ukupnih troškova poslovanja, datih u slijedećoj tabeli:

Troškovi poslovanja	u 2006. godini	u 2005. godini
<b>Troškovi poslovanja</b>	<b>56.600.960</b>	<b>54.444.379</b>
Troškovi sirovina i materijala	4.373.846	4.129.261
Troškovi energije	7.420.902	7.816.527
Troškovi rezervnih dijelova	3.873.749	2.721.337
Troškovi sitnog inventara	714.811	745.640
Amortizacija	1.915.402	2.667.974
Plaće i naknade plaća	22.360.209	21.747.212
Ostali troškovi zaposlenih	7.774.131	7.141.065
Transportne usluge	2.373.789	1.519.004
Usluge održavanja	811.358	910.189
Zakupnine	23.600	23.127
Troškovi reklame i propaganda	149.032	306.712
Troškovi osiguranja	55.649	54.816
Bankarske usluge	22.343	26.135

Troškovi reprezentacije	189.982	228.256
Dnevnice i putni troškovi	93.201	124.756
Naknade radnicima i stanovništvu	1.598.573	1.457.250
Doprinosi, članarine i druga davanja	525.127	516.908
Porezi koji ne zavise od fin.rezultata i takes	300.610	229.505
PTT troškovi	93.012	115.360
Ostali troškovi poslovanja	1.464.460	1.689.639
Troškovi finansiranja – kamate	467.174	273.706

revidirali smo značajnije i karakteristične troškove:

U okviru **troškova sirovina i materijala**, najznačajniji je utrošeni materijal za proizvodnju u iznosu od 2.723.395 KM. Utrošeni materijal za centralnu kuhinju iznosio je 1.091.247 KM, HTZ materijal 203.930 KM, kancelarijski materijal 140.856 KM, materijal za održavanje objekata 151.633 KM, za održavanje čistoće 37.405 KM i ostali materijal u iznosu od 18.550 KM. Utrošci se u knjigovodstvu evidentiraju mjesečno.

**Troškovi energije** odnose se na utrošenu naftu u iznosu od 4.643.951 KM, troškovi električne energije iznosili su 2.251.754 KM, razna ulja i maziva 334.102 KM, gorivo za automobile 102.225 KM i utrošeni ugaj u vlastitu potrošnju 88.870 KM.

**Plaće i naknade zaposlenih** obračunavaju se i isplaćuju na osnovu zaključenih ugovora o radu, u skladu sa važećim propisima i vlastitim aktima.

Plaće i naknade plaća obračunavaju se prema Pravilniku o plaćama, naknadama plaća i drugim ličnim primanjima zaposlenika iz 2005. godine, u kojem su utvrđene polazne osnove, na osnovu potpisanog Kolektivnog ugovor o pravima i obavezama poslodavca i zaposlenika u oblasti rudarstva u FBiH, a prema složenosti poslova. Pravilnikom je regulisano da raspon između najniže i najviše polazne osnove plaće ne može biti veći od 1 : 5,5.

Vrijednost boda ista je za sve uposlenike, ali je stimulacija različita i obračunava se po pogonima, u ovisnosti od mjesečnih rezultata rada.

Za uposlenike kojima je obračunata plaća ispod zagarantovane nadomiruje se razlika. Najniža plaća u 2006. godini isplaćena je u visini zagarantovane, a najviša u iznosu od 2.226 KM.

Zbog utvrđenih odnosa između koeficijenata, Društvo u sadašnjim uslovima privređivanja nije u mogućnosti dosljedno i u potpunosti ispoštovati važeći Kolektivni ugovor.

**Ostali troškovi zaposlenih** obuhvataju naknade za topli obrok, prevoz na posao i sa posla i regres za godišnji odmor. Naknade za topli obrok iznosile su 5.869.889 KM, prevoz 629.795 KM, a regres za godišnji odmor 1.274.447 KM. Naknade za topli obrok isplaćuje se dijelom u abonentskim bonovima, a dijelom u gotovini. Regres za godišnji odmor isplaćen u dva dijela, u ukupnom iznosu od 600 KM po zaposleniku. Svi ovi troškovi isplaćeni su u skladu sa važećim propisima i vlastitim aktima.

U okviru **transportnih usluga**, najznačajnije su usluge prevoza uglja u iznosu od 2.276.195 KM. Prevoz su uglavnom obavljale firme «Trgošped» d.o.o. Kakanj, «Kakanj-Promet» d.o.o. Kakanj i «Zadruga-Prijevoz» Kakanj. Uz ispostavljene fakture o izvršenom prevozu, priloženi su izvještaji o izvršenim radovima, ovjereni od strane nadzornog organa. Postupak izbora nekih od navedenih dobavljača obrazložen je u poglavlju «Javne nabavke».

**Naknade radnicima i stanovništvu** iznosile su 1.598.573 KM. Značajnije se odnose na stipendije isplaćene u iznosu od 250.600 KM, ostale privremene i povremene poslove u iznosu od 226.346 KM, otpremnine 122.946 KM, naknade komisijama po osnovu izrade tehničke dokumentacije i različitih akata 128.950 KM, naknade za ugovore o projektovanju 64.564 KM i naknade za provođenje javnog nadmetanja u iznosu od 30.379 KM. U okviru istih su i naknade članovima Nadzornog odbora u iznosu od 70.984 KM i Odbora za reviziju 14.560 KM. Revizijom ovih isplata nismo utvrdili nepravilnosti. Za odabrane uzorke, prezentirani su ugovori i obračunati (i uplaćeni) pripadajući porezi.

U okviru **ostalih troškova poslovanja**, najznačajniji su tzv. “proizvodni radovi”, odnosno, radovi bagera i buldozera, u iznosu od 468.542 KM. I ove radove obavljale su firme «Trgošped» d.o.o. Kakanj, «Kakanj-promet» d.o.o. Kakanj. Uz ispostavljene fakture o izvršenom prevozu, priloženi su izvještaji o izvršenim radovima, ovjereni od strane nadzornog organa. Takođe su značajni troškovi utrošene vode u iznosu od 365.956 KM, troškovi grijanja 121.813 KM, zdravstvene usluge 62.955 KM, stručno usavršavanje 36.040 KM i usluge Instituta za projektovanje 33.308 KM, .

Značajni troškovi su i **kamate** u iznosu od 467.174 KM. Redovne kamate po domaćim kratkoročnim kreditima iznosile su 76.668 KM, dok su redovne kamate po domaćim dugoročnim kreditima bile znatno veće, 390.505 KM.

### **5.11. Sudski sporovi**

Prema podacima Službe za pravne poslove, ukupno 25 predmeta koji se vode protiv Društva još uvijek nije okončano. Ukupna vrijednost tužbenih zahtjeva (bez dva stara predmeta izražena u YU dinarima) iznosi 1.294.101 KM. Društvo je tuženo uglavnom od strane fizičkih lica, i to po osnovu naknade za zemljište, štete na nekretninama, rente i eksproprijacije.

U sporovima koje Društvo vodi protiv pravnih i fizičkih lica neokončano je 45 predmeta. Vrijednost tužbenih zahtjeva je 504.562 KM. Osnovni razlozi tužbi protiv pravnih lica je naplata duga, dok se postupci protiv fizičkih lica vode zbog krađe uglja.

Revizijom smo utvrdili da Društvo sa nadležnim inspekcijским organima vodi sudski spor u vezi obaveza za poreze i doprinose u periodu od 01.01.1996.do 14.05.1998. godine, u ukupnom iznosu od 5.222.701 KM, utvrđenih zapisnicima istih organa i rješenjima o prinudnoj naplati. Društvo se ne slaže sa nalazima i ne prihvata utvrđene obaveze iz razloga što su iste izmirene kompenzacijama i cesijama sa korisnicima javnih prihoda. Porezna uprava Federacije BiH ovo nije uvažila, navodeći da isto nije u skladu sa Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije BiH, prema kojem se izmirenje doprinosa vrši isključivo direktnom uplatom u korist propisanih računa javnih prihoda prema vrsti prihoda, te da ne postoji zakonska mogućnost da se ove obaveze izmiruju kompenzacijama i cesijama. Po ovom osnovu Društvo je pokrenulo tužbu kod nadležnog suda. Sudskom presudom od 24.10.2006. godine, poništeno je rješenje Porezne uprave i predmet vraćen Federalnom ministarstvu finansija na ponovno odlučivanje. Nakon toga Porezna uprava Federacije BiH, Kantonalni ured Zenica ponovo donosi Rješenje o prinudnoj naplati od 12.01.2007. godine, na koje je Društvo uložilo žalbu 30.01.2007. godine. Do kraja predmetne revizije, postupak nije okončan.

### **5.12. Javne nabavke**

Pravilnik o javnim nabavkama i Plan nabavki za 2006. godinu doneseni su u decembru 2005. godine. Istim Planom planirane su nabavke u vrijednosti od 26.069.800 KM, po vrstama, za robe i usluge.

Revidirano je šest postupaka javnih nabavki provedenih u 2006. godini, i to:

- Nabavka nafte D-2; Izabrani ponuđač-dobavljač: «HIFA-OIL»d.o.o. Tešanj; Vrijednost ugovora: 6.224.400 KM;
- Prevoz rovnog uglja sa pogona PK «Vrtlište» do pogona «Separacija»; Izabrani ponuđač: »Kakanj Promet« d.o.o.Kakanj; Vrijednost ugovora: 1.645.800 KM;
- Nabavka AN – FO eksploziva; Izabrani ponuđač: »NN Company« d.o.o. Zenica; Vrijednost ugovora: 1.150.000 KM;
- Nabavka ležajeva; Izabrani ponuđač: »AB-Petrol» d.o.o. Kakanj; Vrijednost ugovora: 327.550 KM;
- Nabavka guma; Izabrani ponuđač: «Unitrade» d.o.o. Ljubuški; Vrijednost ugovora: 599.964 KM;
- Nabavka hrane – mesni polutrajni proizvodi i mesne konzerve; Izabrani ponuđač: »Nova Trgovina-S« d.o.o. Kakanj; Vrijednost ugovora: 351.150 KM;

Revizijom smo utvrdili da prilikom provođenja postupaka javnih nabavki nisu dosljedno i u potpunosti ispoštovane procedure propisane Zakonom o javnim nabavkama BiH i njegovim provedbenim aktima. Objavljeni su javni pozivi, postupci provedeni, ali uz pogrešnu primjenu kvalifikacionih kriterija, t.j. kriterija odabira, iz članova 22. do 26. i kriterija dodjele ugovora iz člana 34. istog Zakona.

U svim revidiranim slučajevima javnih nabavki objavljeni kriterij za dodjelu ugovora bila je ekonomski najpovoljnija ponuda. U istima su, pored propisanih uslova iz člana 34. Zakona, objavljeni i vrednovani i kvalifikacioni uslovi, dosadašnja saradnja i referenc lista, uslovi koji spadaju u selekzione kriterije.

Nakon provjere kvalifikovanosti ponuđača i u drugoj fazi – fazi bodovanja ponovo su primjenjivani kvalifikacioni kriteriji, što nije u skladu sa važećim, naprijed navedenim propisima o javnim nabavkama. Od strane Društva, kao ugovornog organa i komisija za javne nabavke pogrešno su primjenjeni kriteriji odabira (provjeravanje kvalifikacije dobavljača) i kriteriji dodjele ugovora.

Pored navedenog, prema objavljenim kriterijima, kao najpovoljniji ponuđač mogao je biti izabran ponuđač koji je ponudio značajno višu cijenu, pod uslovom da je imao bilo kakvu (pa čak i manje uspješnu) saradnju. Ponuđač sa kojim Društvo nije imalo poslovnu saradnju nije imao šansi da bude izabran. U ovo smo se uvjerali u predmetnim slučajevima javnih nabavki, u kojima su ponuđači izabrani prema pogrešno primjenjenim utvrđenim kriterijima.



Osim nabavke dizel goriva D-2 za 2006. godinu, u ostalim revidiranim slučajevima javnih nabavki nije bilo prigovora. Za predmetnu nabavku ponude je dostavilo šest ponuđača. Prema naprijed utvrđenim kriterijima, ponuđena cijena u iznosu od 6.450.000 KM vrednovana je sa 41,70 bodova, dok je ponuđena cijena u iznosu od 5.977.000 KM vrednovana sa 45 bodova. Obzirom da Društvo sa ponuđačem koji je ponudio najnižu cijenu nije imalo poslovnu saradnju, prema objavljenim kriterijima, isti i nije mogao biti izabran. Na prijedlog komisije, dana, 28.02.2006. godine, kao najpovoljniji izabran je ponuđač koji je ponudio višu cijenu. Ponuđač koji je ponudio najnižu cijenu, uložio je prigovor. Nakon što je prigovor odbijen kao neosnovan, isti je izjavio žalbu. Po izjavljivanju žalbe, Društvo je sa izabranim ponuđačem, firmom »HIFA-OIL« d.o.o. Tešanj, dobavljačem goriva i u prethodnoj godini, zaključilo Aneks II na raniji ugovor, kojim se isporuka nafte produžava do okončanja postupka. Rješenjem nadležnog organa postupak predmetne, najznačajnije nabavke u 2006. godini je poništen. Po okončanju drugostepenog postupka, 28.09.2006. godine, Društvo je sa istim dobavljačem zaključilo Privremeni ugovor o kupoprodaji dizel goriva D-2, sa važenjem do okončanja procedure javne nabavke za poništeni Lot. Ponovni postupak objavljen je 18.12.2006. godine.

U ponovnom postupku, utvrđeni su novi kriteriji za selekciju i kriteriji dodjele ugovora. Kriteriji za dodjelu ugovora ponovo je ekonomski najpovoljnija ponuda, ali su prethodni, kvalifikacioni kriteriji znatno zahtjevniji. Jedan od uslova za učešće po osnovu tehničke sposobnosti je **da ponuđač posjeduje** tehničke uslove skladištenja rezervi dizel goriva kapaciteta najmanje 1.000 tona i najmanje 10 cisterni minimalne nosivosti 25 tona. Smatramo da je ovo bio i osnovni razlog što su za predmetnu nabavku dostavljene samo tri ponude. Uvidom u iste utvrdili smo da niko od dostavljenih ponuđača nije u potpunosti ispunio tražene kvalifikacione uslove. Dva ponuđača nisu ispunila uslove u pogledu finansijske podobnosti i tehničke sposobnosti, dok treći ponuđač nije ispunio uslove o tehničkoj sposobnosti. Treći ponuđač, »HIFA-OIL« d.o.o. Tešanj nije ispunio sve uslove o tehničkoj sposobnosti, jer ne posjeduje tražene kapacitete. Prema priloženim bilansima stanja, vrijednost nekretnina, postrojenje i opreme ovog ponuđača je 282.931 KM. Kao dokaz da je obezbijedio sve tehničke uslove isti ponuđač priložio je kopije ugovora o zakupu skladišnih prostora i motornih vozila sa četiri pravna lica, što po našem mišljenju nije traženi uslov, jer se od ponuđača zahtijevalo da posjeduju tehničke uslove skladištenja i prijevoza.

I pored neispunjenja uslova u pogledu finansijske podobnosti i tehničke sposobnosti, Komisija je ocijenila da sve tri ponude zadovoljavaju kvalifikacione, selekzione kriterije i iste vrednovala prema utvrđenim kriterijima za dodjelu ugovora. Kao najpovoljniji ponuđač ponovo je izabrana firma »HIFA-OIL« d.o.o. Tešanj, sa kojom je 05.06.2007. godine zaključen ugovor o kupoprodaji dizel goriva za 2007. godinu.

**Preporuka Upravi:**

***Radi efikasnosti i ekonomičnosti u poslovanju, postupanju po pravilima i pouzdanog izvještavanja, dosljedno i u potpunosti poštivati propisane procedure i postupati u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, njegovim provedenim aktima i vlastitim aktom.***

## 6. KOMENTAR

Uprava Društva je u ostavljenom roku dopisom broj :14134 / 07 od 19.12.2007.godine dostavila komentar na Nacrt izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja na dan 31.12.2006.godine. U komentaru se navodi da se slažu sa navednim konstatacijama, da prihvataju date preporuke i da će poduzeti adekvatne mjere i aktivnosti kako bi iste u potpunosti implementirali. Takođe, Uprava ističe da se stanovi koji su iskazani u aktivnom bilansu odnose na stanove koji još uvijek nisu otkupljeni prema Zakonu o otkupu stanova i za koje se plaća mjesečna zakupnina, te da će se isknjižiti iz aktivnog bilansa u momentu njihovog otkupa.

Ovom prilikom, zahvaljujemo se odgovornim osobama i zaposlenicima koji su saradivali sa revizorima na izuzetno korektnoj saradnji.

**Viši revizor:**

**Ismeta Junuzović, dipl.oec.**

**Tim za reviziju:**

**Sead Čorbo, dipl.oec.**

**Belma Mušinić, dipl.oec.**